

Leonardo Média Akadémia Gimnázium, Szakgimnázium,
Technikum és Általános Iskola Nyírbátori Tagintézménye
4300 Nyírbátor, Szentvér u. 20.

PEDAGÓGIAI PROGRAM

AZ EGÉSZ NAPOS NEVELÉS-OKTATÁS PROGRAMJA

Ez a pedagógiai program kiegészíti az intézményi pedagógiai programot. Csak azok a fejezetek szerepelnek benne, amelyek eltérnek az intézményi szinten megfogalmazott nevelési-oktatási feladatokról, vagy kiegészítik az intézményi pedagógiai program hasonló fejezeteit. Mivel ebben az általános iskolában a szokásostól eltérő nevelés-oktatás folyik, a pedagógiai program kiegészítésében azok a sajátosságok jelennek meg elsősorban.

Így része a programnak az **egész napos iskola nevelési-oktatási programja** és a **komplex alapprogram**, amelyek alapján az intézmény szervezi mindennapos nevelő-oktató feladatait.

Ez a pedagógiai program a komplex alapprogramot ismerteti elsősorban és nem követi a 20/2012. (VIII:31.) EMMI rendeletben előírt fejezeteket.

Az intézmény két éve kezdte meg működését, így ez a program még ismertető jellegű dokumentum. Az intézményi pedagógiai programmal együtt teljes értékű dokumentum.

" Az iskola arra való, hogy az ember megtanuljon tanulni, hogy felébredjen tudásvágya, megismerje a jól végzett munka örömét, megízlelje az alkotás izgalmát, megtanulja szeretni, amit csinál, és megtalálja azt a munkát, amit szeretni fog."

(Szent-Györgyi Albert)

Előszó

A Program kidolgozói hosszabb, rövidebb ideig dolgoztak az általános iskola különböző szinterein. Tapasztalataik alapján jutottak el addig a merész gondolatig, hogy az alapozó oktatás lehetőségeit merőben új oldalakról kezdjék vizsgálni. A pedagógiai program áttekintést ad a az iskola célkitűzéseiről és működési feltételeiről.

Mi mást kívánhatna a szülő a gyermekének? Legfőként azt, hogy boldog legyen. Felismerje azt, hogy a tanulás öröm is lehet, ehhez szeretnénk az intézményünkben tanuló gyerekek megteremteni pedagógiai feltételeket. Ha a jövőbe tekintünk, senki sem tudja, hogy milyen tudású emberekre lesz szüksége a világnak, de az biztos, hogy a gondolkodásra való képességet kell felébreszteniünk és ápolnunk a gyermekben ahhoz, hogy felnőttként egészséges legyen testben, lélekben és szellemben egyaránt.

Tanítói hitvallás

„Az elégedett és boldog élet kulcsa a tanulás és az öröm összekapcsolása. Az öröm nélküli tanulás kimerít, a tanulás nélküli öröm pedig rendkívül unalmas.”

(Richard David Precht)

A gyerekek évekig a napjaik nagy részét az iskolában töltik, és ez a tény komolyan meghatározza az életüket. Ezért nem működhet úgy egy iskola, mint egy üzem. Osztálytanítóink segítenek a gyermeknek megtalálni a saját hangjukat, önmagukat. A családias, szeretetteljes légkör megteremtése elsődleges. Tanítóink felkészült, innovatív szemléletű pedagógusok, akiknek munkájuk során a legfontosabb, hogy a tudáselemeket élményekhez kapcsolva adják át tanítványaiknak.

Tartalomjegyzék

Előszó.....	2
Tanítói hitvallás.....	2
1.Bevezetés.....	4
2.A nevelő-oktató munka struktúrája, nevelési elveink.....	9
3.A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	14
4. A Komplex Alapprogramban felépítése.....	21
5. Az egész napos iskola nevelési-oktatói programja.....	32
6. Közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok.....	42
7.A tanuló tanulmányi munkájának értékelése, a beszámoltatások rendje, az otthoni házi feladatok meghatározása.....	43
8. Sajátos nevelési igényű tanulók integrációja.....	47
9. Külső kapcsolatok, együttműködés.....	52
10. A mindennapos testnevelés.....	54
11. A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai.....	56
12. Projektoktatás.....	57
13. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések.....	59
14. Az iskola környezeti nevelési tevékenységének kiemelt feladatai.....	59
15.A tanulók jutalmazásának elvei.....	61

1.Bevezetés

A Leonardo Média Akadémia Gimnázium, Szakgimnázium, Technikum és Általános Iskola Nyírbátori Tagintézményének pedagógiai programja kiegészítése az intézmény pedagógiai programjának. Az intézmény pedagógiai programjában a nyírbátori tagintézmény sajátosságai nem jelennek meg. Ezért ez a kiegészítés részletezi a tagintézmény képzési sajátosságait, azokat a sajátosságokat, amelyekkel eltér az intézmény telephelyein folyó köznevelési alapfeladatoktól.

Előzmények

Az iskola megvalósításának ötlete már 2018-ban elindult, és a 2020/2021-es tanévben realizálódott. Létrejöttében a tanítók gyakorlati tapasztalatai mellett jelentős szerepet játszott a századelejei reformpedagógiai irányzatok megjelenése. A program kidolgozói és tanítói ezen irányzatok lényeges elemeit abból a szempontból vizsgálták, melyek azok, amelyek optimálisan átvihetők a magyar pedagógiai gyakorlat talajára.

Ennek értelmében

- Az LMA nyírbátori tagintézmény programjának alaptéziseit, újító módszertani eljárásait a székhely iskola tiszteletben tartja.
- A LMA nyírbátori tagintézmény pedagógiai és szervezeti kérdéseit illetően teljes önállóságot élvez.
- A program működéséhez szükséges osztálytermeket (szerkezetileg egységes blokkban), higiénias és étkezési feltételeket az intézmény fenntartója biztosítja.
- Az LMA nyírbátori tagintézményében tanító pedagógusok a Leonardo Média Akadémia Gimnázium, Szakgimnázium és Általános Iskola állományában vannak.
- A LMA nyírbátori tagintézmény négy évfolyamos alapozó iskolamodellként indul, amely évfolyamonként egy-egy osztályt működtet, saját pedagógiai programja, helyi tanterve alapján. A 2020/2021-es tanévtől, igazodva a kerettantervi szakaszoláshoz, a program nyolc évfolyamossá bővül.
- Az első négy évfolyamon 2 tanítós, a felső tagozaton szaktanári rendszerben zajlik a képzés. A tanítóképzés szakkollégiumi és műveltségterületi rendszere lehetőséget biztosít arra, hogy egyes műveltségterületeken egy tanító négy-hat éven át dolgozzon egy-egy osztállyal. Így a gyerekek fejlődése tovább kísérhető, az átmenet során az 5. és 6. osztályban is biztosított a személyes kötődés.
- A 8. osztály után a gyerekek középfokú oktatási intézményekben, illetve a sajátos nevelési igényű, értelmi sérült tanulók speciális szakiskolákban folytathatják tanulmányaikat. A 2021/22. tanévtől a program gimnázium osztállyal bővül, a 8. évfolyamon tanuló diákok gimnáziumi tagozaton folytathatják tanulmányaikat.
- Az intézményben párt nem működhet és párthoz kötődő szervezettel kapcsolatba hozható tevékenység nem végezhető, amíg az intézmény gyermekek felügyeletét látja el. Világnézetének, lelkiismereti, politikai nézetének megvallására és megtagadására sem tanuló, sem szülő, sem pedagógus nem kényszeríthető.

Iskolánk indulása, céljaink

Gazdasági, társadalmi válság által erősen érintett térségben élünk. Sok családnak okoz gondot a mindennapi megélhetés, a létbizonytalanság. A jövő nemzedékéért érzett felelősség körülbekintő döntéshozatalt kíván az oktatásban résztvevőktől: fenntartótól, pedagógusoktól

és szülőktől egyaránt. Ezért törekszünk kapcsolatrendszerünk felülvizsgálatára, a még jobb együttműködés kialakítására.

Az eredményes munka szolgálatába kívánjuk állítani az egyéni bánásmód különböző formáit, úgy a tehetséges, mint a felzárkóztatást igénylő gyermekeknél. Célunk, hogy minden gyerek a neki megfelelő nevelésben, oktatásban részesüljön, összhangban a Gyermekek Jogairól szóló Egyezmény előírásaival.

Célunk megvalósítása érdekében igen nagy súlyt helyezünk a családokkal kialakított együttműködésre, valamint kiemelt feladatnak tekintjük a gyerekek életesélyeinek javítását. A gyerekek iskoláztatása egyre inkább létkérdés a szülők számára, hiszen egy bonyolult, bizonytalan munkaerőpiacon kell megtalálniuk létfenntartásuk lehetőségeit.

A szülő, a pedagógus és gyermekek közösségének életét úgy szeretnénk működtetni, hogy egymás érdekeit figyelembe véve keressük a leoptimalisabb együttműködési lehetőségeket. Azt kívánjuk elérni, hogy intézményünkben a gyerekek optimista életszemléletű, egymásra odafigyelő, toleráns, az új iránt fogékony, a természetes környezetet, a nemzeti és helyi hagyományokat ápoló, szilárd ismeretekkel rendelkező fiatalokká váljanak. Ez intézményünk filozófiája is. Az intézmény jogosítványai nyolc osztályos iskolai végzettséget igazoló bizonyítvány kiadása.

Célunk minden gyereket eljuttatni egy bizonyos alapszintig ismeretanyagban, készségekben, képességekben, alkalmassá tenni a tanulmányok folytatására, a társadalmi munkamegosztásba való későbbi bekapcsolódásra, valamint testileg, szellemileg és erkölcsileg egészséges életvitelre nevelni.

Olyan korban élünk, amikor legtöbbünk előtt sok-sok elvárás tornyosul a családjunkban, a munkahelyünkön és a legtöbb élethelyzetben: legyünk sikeresek, rugalmasak, lendületesek, kreatívak, hatékonyak, legyünk problémamegoldók. Rendelkezzünk reális önképpel, önismerettel, egészséges önbizalommal.

A tanítási - tanulási folyamat értelmezésénél elsődleges leszögezni, hogy a tanuló felelős saját tanulásáért. A tanulókat érdekeltté, aktívvá kell tenni az ismeretszerzés folyamatában.

A tanulási folyamat szervezésénél a tanulók aktivitásának magas szinten való tartása érdekében a kutató, felfedező, cselekvéses tanulás kerül előtérbe. Így az ismeretközlő pedagógus és befogadó tanuló alapállás helyett a tevékenységközpontú tanulásra helyeződik a hangsúly, ahol az együtt munkálkodó diákok, és pedagógusok közös tevékenysége folyik. Ezzel lehetőség nyílik arra, hogy a tanulók előzetes tudásukat, tapasztalataikat is mozgósítsák, tevékenyen vegyenek részt a tananyag feldolgozásában, elsajátításában.

Kiemelt cél, hogy a pedagógusok megismerjék a tanulók sajátos, egyéni tanulási módjait, stratégiáit, stílusát és szokásait. Vegyék figyelembe fejlődési folyamat, ennek részeként a megismerés életkori és egyéni jellemzőit, ezekre alapozzák a tanulás szervezését. Ezzel segíthetik a gyerekeket az élethosszig tartó tanulás eszközeinek megismerésében, módszereink elsajátításában, és a tanulás iránti egyéni felelősség tudatosításában.

Kiemelt figyelmet fordít a program a gondolkodási, a probléma-megoldási készségek, a kreativitás fejlesztésére, a döntés hozási képesség kialakítására. A cselekvéses, együttműködésre építő tanulási helyzetek alkalmazása rengeteg lehetőséget kínál ehhez.

Elengedhetetlen az optimális terhelés megvalósítása. Ha a diákok a tanulási helyzetek során saját képességeiknek, lehetőségüknek megfelelő feladatokkal dolgoznak, azokat sikeresen tudják megoldani, tanulási kedvük, motivációjuk állandósul. A tanulás így nem feladatként, hanem örömforrásként, önmegvalósítási lehetőségként jelenik meg. Mindezek segítik a kulcskompetenciák kialakítását, fejlesztését.

A gyerek szerepe a tanulási folyamatban

A tanulási folyamat szervezésénél, a gyerekek szempontjait előtérbe helyezve, a következő elvekre figyel:

- A gyerekeknek joguk van "gyerekeknek lenni", életkori sajátosságaikat feltétlenül tiszteletben kell tartani.
- Nem csak "szenvedve" lehet tanulni, szükséges az élményszerű, felfedező tanulás.
- Fontos, hogy a diák saját tanulásának szervezésében érdekelt, aktív lehessen, együttműködő közösség tagjaként fordulhasson segítségért társaihoz, tanítóihoz.
- Nem a tanulót kell a tananyaghoz igazítani, hanem a tananyagot és az elsajátítás módját az adott gyerekhez.
- A hiba a tanulás szerves része. A tanulónak joga van hibázni, és a hibából tanulni.
- A bizalom, a nyugodt, elfogadó légkör, a pozitív megerősítés minden tanulónak alanyi jogon jár.
- Biztosítani kell a diákok számára, hogy kulturált, esztétikus és praktikus tárgyi környezetben tanulhassanak.

A pedagógus szerepe a tanulási folyamatban

A tanulási helyzeteiben a pedagógus nem, mint minden ismeretek tudója és közvetítője van jelen, sokkal inkább együttműködő társként. Elsődleges feladata az optimális tanulási feltételek megteremtése, a szükséges eszközök, feladatsorok, a tevékenységrendszernek és az ismeretszerzés munkaformáinak végig gondolásával, megszervezésével. Feladata szükség esetén segítségadás, addig, amíg azt a tanuló vagy az adott tevékenység megkívánja.

Tudnia kell tapintatosan helyet adni a tanulói kezdeményezéseknek. Ugyanakkor tisztában kell lennie egy-egy készség, kompetencia kialakulásának lépcsőfokaival és azzal, hogy az adott gyermek éppen hol tart e folyamatban, hiszen megfelelő fejlesztő tevékenységet csak ennek birtokában tud biztosítani számára.

Fontos elvárás iskolánkkal szemben, hogy minden tanulónk tovább gyarapítható ismeretanyaghoz jusson, felkészültségüket és műveltségüket úgy megalapozva, hogy valamennyien képességüknek megfelelő iskolatípusban folytathassák tanulmányaikat. Az előzetes felmérések eredményeként, a továbbtanulás szempontjából fontos alapkészségek kialakításán túl az idegen nyelv és számítástechnikai oktatás, művészeti oktatás és sport terén jelentkezik hangsúlyozott igény a szülők és gyerekek részéről.

A helyi szokások, viselkedési szabályok kialakításán, begyakorlásán túl olyan erkölcsi értékek kialakítása is feladatunk, amelyek birtokában tanítványaink képessé válnak az egyetemes emberi értékek befogadására.

Az iskola pedagógusai

Azok a pedagógusok vállalhatnak részt az iskola munkájában, akik az alapelvekkel egyetértően, azok megvalósításához megfelelő felkészültséggel, elkötelezettséggel rendelkeznek. Ennek megítélése a tagintézményvezető feladata.

A pedagógusok, gyógypedagógusok munkakörük ellátásához szükséges végzettséggel rendelkeznek. Feladataikat a munkaköri leírás részletesen tartalmazza.

A nevelőtestület, mint szakmai műhely

A pedagógusok munkáját együttműködés, közös megbeszélések, tapasztalatcserék, kölcsönös hospitálások jellemzik.

A tantestület akkor tud szakmai műhellyé válni, ha minden pedagógus az iskola programját tulajdonosként éli meg, képes sajátjaként gondolkodni az iskolai helyzetről.

Ez a szemlélet azt is feltételezi, hogy a programot érintő döntések közösen születnek. Az együtt kialakított pedagógiai koncepció biztosítja, hogy általánosan elfogadott pedagógiai értékek mentén folyjon a napi munka. Ez a működés meghatározza, erősíti az elkötelezettséget, a felelősség érzését. A közös gondolkodás, célmeghatározás a versengés helyett az együttműködésre, egymás segítésére helyezi a hangsúlyt.

Az értekezletek rendje

Az iskola pedagógusai havi rendszerességgel tartanak megbeszéléseket, ahol a programot érintő szakmai és szervezeti kérdések, teendők közös megbeszélése történik. A megbeszélések során esetmegbeszélésre is sor kerül, ekkor egyes pedagógiai helyzetek, tanulókat, tanulócsoportokat, osztályokat, pedagógusokat, szülőket érintő kérdések, helyzetek szakmai megbeszélése, értékelése, a megoldási lehetőségek számbavétele történik.

A megbeszélések és az esetmegbeszélések nagymértékben segítik a közös gondolkodást, az egységes szemléletet, a közös felelősség kialakulását. Ezekben a fórumokon az iskola összes pedagógusa, gyógypedagógusa részt vesz.

A pedagógusok közti napi szintű kapcsolattartás érdekében online tanári levelezőlista működik.

A tanulócsoportok összetétele, a tanulók neveltségi állapota

A tanulócsoportok összetétele heterogén és a magatartás és tanulás területén is igen változatos képet kell mutatnia. Az iskola létszáma jelenleg 60 fő körül mozog a nyírbátori tagintézményben. Az első négy évfolyam indítását kezdtük el a 2020/2021-es tanévben.

Az iskolába való jelentkezés

Az induló iskola első osztályába – 14 - 24 gyermeket vettünk fel. Bár az iskola iránt nagy az érdeklődés, az osztálylétszám emelésre nincs mód.

A beiratkozás előtt az elsős pedagógusok és a tagintézményvezető tájékoztatót tart az érdeklődő szülőknek, akiknek ezután módjukban áll több bemutató órát, foglalkozást megnézni. A gyerekek számára novemberben kiscsoportos játszónap szervezésére kerül sor.

Jelentkezés lépései:

- Szándéknyilatkozat kitöltése január 31-ig.
- Szülői kérdőív kitöltése február 15-ig

A gyerekek számára játszónap, a szülők részére kiscsoportos, illetve egyéni beszélgetések szervezése történik.

Gyakori, hogy a már működő (2-8. évfolyam) osztályba szeretnének tanulót beiratni. A jelentkező tanulót abban az esetben tudjuk fogadni, ha valamelyik osztályban üresedés történik. A jelentkező tanuló számára próbanapokon való részvételt biztosítunk a kölcsönös ismerkedés érdekében.

A nevelő – oktató munka feltételrendszerének alakulása

Az osztálytermek megfelelő nagyságúak, esztétikusak és kielégítő bútorzattal, felszereltséggel rendelkeznek. A könyvtárban a nyitvatartáson kívül délutáni tanórán kívüli tevékenységek is folynak. Az informatikai oktatásra kialakított okostanterem szinte minden tantárgy oktatásának színtere is. Mindezekben túl rendelkezik az intézmény fejlesztő és logopédiai szobával, orvosi szobával, étkezővel és tálalókonyhával, valamint tornaszobával szertárakkal és udvarral.

Öt interaktív panel segíti az oktatást, melyet folyamatosan bővítünk. Meglévő eszközeinket a tantermekben és a rendelkezésre álló szertárakban tároljuk. Szakmai tananyagaink,

szemléltető eszközeink megfelelőek. A helyi program eredményes megvalósításához folyamatos eszközbővítést végzünk. A tornaszobával és udvarral és aulával is rendelkezünk, mely délelőtt és délután teljes kihasználtsággal működik. Itt tartjuk meg az iskola nagyobb rendezvényeit. A tornaszoba segíti a mindennapos testedzést megvalósítását.

Eszközök, felszerelések

Az iskola a gyerekek nagyfokú önállóságára, tevékenykedő, felfedező tanulására építő ismeretszerzést helyezi előtérbe. Ehhez elengedhetetlen, hogy kellő mennyiségű és megfelelő minőségű eszköz álljon a tanulók rendelkezésére.

A tanulást segítő képességek fejlesztése érdekében is rengeteg játékot, eszközt használnak a diákok és a tanítók.

A felsőbb osztályokban az élményszerű tanulás, a sok tapasztalás változatlanul fontos. A különböző megfigyelésekhez, kísérletezésekhez, az önálló ismeretszerzéshez szintén sokféle tanulást segítő eszközre, kézikönyvre van szükség.

Az iskola állandóan, minden lehetőséget megragadva igyekszik bővíteni eszköztárát.

- A sajátos nevelési igényű kisiskolások fejlesztéséhez még több, gyakran speciális eszközök szükségesek. E célra főleg pályázaton nyert, jótékonyági rendezvényen befolyt összeg áll az iskola rendelkezésére.
- Az iskola eszköztárában nagy számban szerepelnek mozgást, mozgáskoordinációt, kognitív képességeket stb. fejlesztő eszközök, játékok (pl. egyensúlyhengerek, trambulín, billenő rácshinta, csörgődob, figyelemfejlesztő társasjátékok, Montessori eszközök stb.).
- Az iskola helyi tantárgyi tantervei részletesen, az adott évfolyamra lebontva tartalmazzák a gyakran alkalmazott taneszközök felsorolását.
- A szabadidő-tevékenységekhez szükséges eszközök folyamatos beszerzését a fenntartó segíti és biztosítja.
- A szabadidő eltöltéséhez szükséges a többfunkciójú teremrendezés. Puha szivacsok, párnák, takarók segítik a gyerekek pihenését.
- A kulturált étkezés feltételei adottak. A higiénias körülmények jók, a pedagógusok figyelmet fordítanak a higiénias szabályok betartására, a kulturált étkezési szokások kialakítására, megőrzésére. Az osztályteremben a poharak, tányérok, szalvéták és az evőeszközök a gyerekek által könnyen elérhető helyen vannak.
- A tanulók életkorához igazodó egyéni és társasjátékok, szerepjátékokat segítő felszerelések, építőkockák és egyéb építőjátékok, mesekönyvek, ifjúsági regények, színes ceruzák, színezők, rajzlapok, gyumnák az osztályterem e célra kialakított sarkában, szabad polcokon vannak.
- A szabadtéri játékok, labdák, tollas- és pingpongütők, ugráló kötelek, homokozó játékok az osztálytermi felszerelés részét képezik. Fontos lenne az iskola udvarán játszótér kialakítása, ezt – a pedagógusok, gyerekek és szülők összefogásával, fenntartó és az önkormányzat segítségével – a közeljövőben kívánja az iskola megvalósítani.

A program eredményességének vizsgálata, a nevelő, oktató munka ellenőrzési, mérési, értékelési rendszere fontos számunkra. Az iskola tagintézményvezetője, pedagógusai és felkért szakemberei folyamatosan figyelemmel kísérik, ellenőrzik:

- az alapelvek megvalósulásának szintjeit,
- a programból való kilépés mutatóit,
- az integrált oktatás, nevelés hatékonyságát,
- a program pedagógiai munkájáról érkező visszajelzéseket.

2.A nevelő-oktató munka struktúrája, nevelési elveink

Az iskola sajátos jellemzői

- 8 évfolyamos alapképzés
- eltérő tantervű összevont 1-8. osztályos képzés

Speciális feladatok

- tehetséggondozás
- felzárkóztatás
- integrált oktatás
- fejlesztő oktatás
- egyéni fejlesztés
- szakkörök
- alprogrami foglalkozások
- „Te órád”

Az iskola legfőbb feladata a tanulókhöz fűződő harmonikus érzelmi viszony kialakítása. A nevelő-oktató munkát a gyermek tisztelete és szeretete hassa át, mely minden gyermekre kiterjesztendő. A tolerancia és alkalmazkodás a különbözőség, a másság elfogadásának feltétele. Ki kell alakítani tanulóinkban a felelősséget önmagunkért és másokért. Mindez a személyiség szabadságán keresztül kell megvalósulnia. A pedagógusnak hinnie kell önmagában, nevelési elveiben és gyakorlatában, hinnie kell a nevelhetőségben, bíznia kell tanítványában, a tanítandó anyag fontosságában.

Alkotómunkára nevelés területei

- A személyiség minél teljesebb kibontakozására való törekvés, a különböző tevékenységi formáknak az életkori sajátosságokhoz történő igazítása.
- Egységérték-egészséges életmód szemléletének kialakítása.
- Más-más értékrendek bemutatása – konfliktuskezelés.
- A másság elfogadása, elfogadtatása.
- A környezet igazodjon a neveléshez – minden a gyermeket szolgálja.

A tanuló a tanulás éve alatt átélte szokásokat, életstílust sajátítsa el, ezek beépüljenek be a személyiségébe, a későbbi élet során meghatározóbb legyen számára, mint az iskolában hivatalosan elsajátított tananyag.

Az iskola legfontosabb funkciói

Az iskola, a pedagógusok alapvető feladata a kerettantervben előírt törzsanyag átadása, illetve elsajátításának az ellenőrzése (a sajátos nevelési igényű tanulók esetében az egyéni fejlesztési tervben foglaltak figyelembevételével). Fontos feladat az egymás szeretetére, tiszteletére, a családi élet értékeinek a megismerésére és megbecsülésére, környezettudatosságra,

Az alapkészségek (olvasás, írás, számolás) elsajátításának biztosítása

A tanulók az 1-4. évfolyam életkori szakaszában tudományos igényű ismeretekkel, a legfontosabb magatartási és viselkedési normákkal, értékekkel találkoznak. Információt szereznek környezetükről, elemi összefüggésekkel ismerkednek meg, megtanulják

megkülönböztetni a lényegest a lényegtelenről. Ennek megfelelően alapvető feladat az összefüggések felismertetése, a lényeg kiemelés technikájának készség szintre emelése. Az indulási hátrányok csökkentése, az esélyegyenlőség biztosítása. A tanulók manipulatív és képi gondolkodásának megfelelően a tapasztalati ismeretszerzés időszakában főként a tevékenységközpontú tanítási stratégia segíti a meghatározott célok elérését. Az indulási hátrányok csökkentése és az esélyegyenlőség biztosítása érdekében elsősorban a tudás megszerzését és alkalmazását szolgáló pedagógiai eljárások mellett szükség van az olvasási - számolási problémák gyors felismerése és kezelése.

Pedagógusaink vallják, hogy

- Az alapozó iskola elsődleges, kiemelt feladata a biztos alapkészségek kialakítása minden tanulónál.
- A tanulók számára annyi és olyan jellegű tevékenységre kell lehetőséget biztosítani, amennyire az adott fejlettségi fokán szükséges optimális fejlődéséhez.
- Cél, hogy a tanuló saját lehetőségeinek megfelelő, minél optimálisabb szintre juthasson egyéni fejlődési ütemének figyelembevételével.

Értékközvetítés

A demokratikus iskola működését a Magyar Alkotmányban, valamint az emberi és gyermeki jogok kartáiban rögzített értékek szabják meg. Az iskola tanítási gyakorlatában az értékek egyensúlyára törekedve egy állampolgári eszménykép körvonalait vázolja fel

- A biológiai lét értékei (az élet tisztelete, az egészség értéke)
- Az én harmóniájára vonatkozó értékek (önismeret, önművelés)
- A társas kapcsolatokra vonatkozó értékek (tisztelet, szolidaritás, szecretet, tolerancia)
- A társadalmi eredményességre vonatkozó értékek (folyamatos tanulás, probléma érzékenység, kreativitás, szellemi tevékenység)
- A humanizált társadalom – és világkép értékei (hazaszeretet, az egyetemes emberi jogok tiszteletben tartása, a hazai és egyetemes emberi kultúra értékei)
- Az iskola egyik kiemelt pedagógiai törekvése az alapvető erkölcsi és etikai értékek közvetítése, amelyek a tanulói, énkép kialakításának eszközei. A tolerancia és a kölcsönös tisztelet fejlesztése és kialakítása megkívánja, hogy túllépjünk az egyes tantárgyak keretein.

Az iskolai élet megtanítja a tanulók számára a demokratikus elvek tiszteletét, a konfliktusok hatékony elemzését és a különböző konszenzus-teremtő technikák gyakorlását. A tanulók ezáltal képessé válnak a felelősségteljes gondolkodásra, a logikus érvelésre, melyek alapvető elemek a demokratikus attitűdök kialakulása szempontjából.

Iskolai szinten fontos feladat az öntudatos, jogait és kötelességeit ismerő és érvényesítő állampolgár nevelésekor.

A tanulási esélyegyenlőség elve

- Kiemelt figyelmet fordítunk a tanulók esélyegyenlőségének javítására, megvalósítására.
- A diákok tanulást segítő képességeinek, családi háttérének, tanulási stílusának, érdeklődésének megismerése, az egyéni lehetőségekhez igazodó bánásmód, tanulásszervezés, az egyéni, rugalmas tanulási időkeret biztosítása, az alapkészségek, kulcskompetenciák kiemelt fejlesztése, az ányalt értékelési gyakorlat ehhez elengedhetetlen.
- A program a hátrányos helyzetű tanuló számára is biztosítani kívánja az elfogadó, fejlesztő környezetet.

- Alapfeltétel az egyenlő bánásmód megvalósulása érdekében a differenciált nevelési és oktatási környezet, a szegregációmentesség és a diszkriminációmentesség biztosítása.
- A tanulási esélyegyenlőség feltételeinek megvalósulását az egész napos foglalkoztatás, a minden évfolyamra tervezett osztályidő nagymértékben segíti.

Tehetséggondozás

- A differenciált nevelési és tanulási környezete kiváló lehetőséget nyújt a tehetséggondozásra. Alapelv, hogy minden tanuló valamiben tehetséges, mindenki jó valamiben. A tehetséggondozás során cél, hogy minden tanulónak legyen lehetősége bármely területen tudása legjavát nyújtani.
- A tehetséggondozás meghatározó színtere a tanóra és a tanórán kívüli idő. A differenciált tananyag és tevékenységrendszer kiváló lehetőséget nyújt a heterogén tanulási környezetben a tehetséggondozás megvalósítására. Jó lehetőséget nyújt a tehetséges tanulók fejlesztésére a projektekben végzett munka, a kiselőadások, gyűjtőmunkák, témahetek gyakorlata, ahol nagyfokú önállósággal, magas színvonalon adódik lehetőség az egyéni tanulásra.
- Az egyéni lehetőségekhez mért, differenciált tanulási környezet megvalósításában látjuk a tehetséggondozás, a tanulási hátrányok kezelésének és az integrált oktatás megvalósításának lehetőségeit.

Általános emberi értékek

- becsületesség, igazság, jóság, szeretet, humanizmus, magyarságtudat, lokálpatriotizmus, hagyományőrzés
- A tudással, művelődéssel kapcsolatos értékek:
 - tudásvágy, érdeklődés, produktivitás (kreativitás, innovációs készség) Az „én” harmóniájára vonatkozó értékek:
 - önismeret, önbizalom, önbecsülés, testi-lelki egészség, felelősség felelősségtudat, felelősségvállalás, a szépség, az esztétikum, iránti fogékonyság
 - aktivitás (kezdeményező készség), akaraterő, logikus gondolkodás, céltudatosság
 - A társas kapcsolatokra vonatkozó értékek:
 - kommunikációs és kooperációs készség, kulturális viselkedés, udvariasság, együttműködési készség, segítőkészség, barátság, az önzés leküzdése, tisztelet a szülők és a pedagógusok iránt
 - A munkával kapcsolatos értékek:
 - szorgalom, figyelem, kötelességtudat, rendszeret, pontosság, kitartás, önálló munkavégzés képessége
- Az iskola eredményességét nagymértékben befolyásolja a gyermekeknek a munkához való viszonya, hozzáállása, mentalitása, ezért elsődleges célunk a jellemnevelés.

Erkölcsei nevelés

A nevelés célja, hogy a gyerekekkel megismertessük az etikus emberi magatartás értékeit, normáit:

- megbízhatóság, őszinteség, becsületesség, tisztesség
- felelősségvállalás, együttérzés másokkal, a „másság” elfogadás
- konfliktuskezelés képességének fejlesztése, kudarctűrés
- mások tulajdonának tiszteletben tartása
- önismertre törekvés, önnevelés igénye, önmagunk vállalása
- a társadalmi együttélés – a viselkedésbeli kulturáltság: udvariasság, illem, figyelmesség, segítőkészség, tisztelet, tolerancia a társak és felnőttek iránt, a család, a szülők szeretete, tisztelete

Hazaszeretetre nevelés

- Elengedhetetlen, hogy tanulóink ismerjék nemzeti kultúránk nagy múltú értékeit. Ismerjék meg a haza földrajzát, irodalmát, történelmét. Ennek érdekében a nemzeti

ünnepeket a tanulók életkorához igazítva, érthető, élményt biztosító módon ünneplik az osztályok (pl. eszmények dramatizálása, feldolgozása, színhelyek végig járása stb.).

- A tanítók, tanárok törekednek arra, hogy a tanulóknak kialakítsák, ápolják a hazaszeretet érzését, a nemzeti önismeretet és más népek iránt érzett tisztelget.
- A tantárgyak kínálta lehetőségeket kihasználva, a pedagógusok lehetőséget biztosítanak forrásmunkák elemzésére, önálló kutatásokra, dokumentumelemzésekre, közös beszélgetésekre. A tananyaghoz, ünnepekhez kötődő kiállítások, múzeumi tárlatok megtekintése része ennek a folyamatnak. Az erdélyi iskolák szervezésénél szempont, hogy a tanulók az ország különböző területeit megismerjék, különös tekintettel azokra a helyekre, ahol a népi kultúra értékei fellelhetők, falumúzeumok működnek. (Hollókő, Nyíregyháza, Szentendre, Ópusztaszer stb.).
- Az Európai Unióhoz való csatlakozás szempontjából fontos, hogy a diákok ismerjék a közös Európában rejlő lehetőségeket, felkészüljenek az esetleges nehézségekre is. Mivel ők az Európai Unió polgáraiként fogják felnőtt életüket leélni, már iskolás éveik alatt olyan ismeretek, tapasztalatok birtokába kell jutniuk, amelyek segítik megtalálni helyüket az európai nyitott társadalmakban.
- Fontos, hogy az iskola a tantárgyak adta lehetőségekkel úgy éljen, hogy a tanulók magyarságtudatukat megőrizve váljanak európai polgárokká. Célunk a tanulók hazaszeretetének, nemzethez való kötődésének erősítése, nemzeti ünnepeinknek a tanulók fejlődési és értelmi sajátosságaihoz igazodó megünneplése.

Személyiségfejlesztés (kompetenciák, önmegvalósítás önképzés)

Az alapelvekből következő kiemelt pedagógiai törekvés a személyiségfejlesztés. A gyermekközpontú alapkoncepció és a program követelményközpontú felépítése az alapvető tanulói készségek, képességek és jártasságok fejlesztését szolgálja. Ennek elemeit alkotják az ismeretszerzési és ismeretfeldolgozási, a szóbeli – írásbeli – képi kifejező és az idő- és térbeli tájékozódási képesség, jártasság fejlesztéséhez vezető folyamat fontos eleme – az ismeretek átadásán túl – a tanulói önmegvalósítás (szabadon választható foglalkozás) és az önképzés (tehetség gondozás) segítése.

Az iskola jellemzői

A szülők és a gyerekek igényeihez alkalmazkodva sokféle lehetőséget biztosítunk a tanulók képességeinek kibontakoztatására, érdeklődésük kielégítésére a tantárgyi és tanórán kívüli programok terén.

Oktatási és nevelési módszereink megválasztásában az újítás és megújulás jellemző ránk. Az iskola egyéni arculatát meghatározó tényezők

- társadalmi környezet
- személyi és tárgyi feltételek
- benne folyó oktató – nevelő munka

Pozitív környezeti hatásokként jelentkeznek az új kisvállalkozások megjelenése, a feledésbe vesző közösségi szokások felelevenítése, a rokoni kapcsolatok ápolása, a környezet szépítése. A személyi és tárgyi feltételek jók. Az iskolában folyó oktató–nevelő munkával mivel új intézményről van szó, nem tudunk nyilatkozni, de egy év múlva felülvizsgáljuk pedagógiai programunkat annál is inkább hiszen a felső tagozat indítása is tervben van.

Hagyományokat szeretnénk teremteni az értékelés területén is:

Az elért eredmények alapján év közben folyamatosan, év végén az iskolaközösség előtt dícséretben részesítjük azokat tanulókat, akik év közben kimagasló eredményeket értek el.

Az alapelvek megvalósulásának ellenőrzése biztos alapkészségek kialakítása

- A helyi tantervben feltüntetett követelmények elérésének vizsgálata.
- Központilag összeállított mérések alkalmazása.

Egyéni fejlesztés biztosítása

- Differenciált mérőlapok alkalmazása.
- A követelményrendszerrel való eltérés (pozitív, negatív irányban) rögzítése, összevetése a kognitív képességek vizsgálatának eredményességeivel.

Az önálló, felfedező tanulás megvalósulása

- Önálló munkavégzés, feladatmegoldás minőségének ellenőrzése.
- Kézikönyvek, tanulást segítő eszközök, munkakártyák célszerű alkalmazásának megfigyelése.
- Beszámolókra, kiselőadásokra való önálló felkészülés értékelése.
- A tanulási technikák alkalmazásának ellenőrzése.

A társakra való odafigyelés, a kooperatív tanulás gyakorlásának kialakítása

- Páros és csoportos tanulási helyzetek megfigyelése.
- Közös feladatmegoldás, munkavégzés minőségének értékelése.
- Egymásra való odafigyelés, helyes érvelés és vita szintjeinek megfigyelése.

Az önálló szabadidő-felhasználásra nevelés színvonala

Az egésznapos foglalkoztatásban résztvevők önálló egyéni és társas szabadidő-felhasználásának megfigyelése

3.A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A személyiségfejlesztés céljai

- A tanulói személyiség megismerése és megismertetése
- Önmagához való viszonyának alakítása, a „saját én” keresése.
- Környezetéhez való viszonya legyen pozitív
- Önálló, aktív, felelősségteljes személyiség kialakítása
- Az alapvető emberi értékek felszínre hozása, megerősítése, gyakorlatban való alkalmazási képességének kialakítása
- Kommunikációs zavarok megelőzése, a konfliktusok kezelése

A személyiségfejlesztés feladatai

- Keressük meg a gyermek személyiségében rejlő, magatartását meghatározó okokat
- Vizsgáljuk meg a gyermek motiváltságait, akarati tulajdonságait
- Segítsük elő a reális önértékelés, önbecsülés képességének kialakítását, önbizalom építését
- Önismeretének, problémamegoldó képességének fejlesztése
- Olyan tulajdonságok fejlesztése, megerősítése, amelyekkel önálló, felelősségteljes döntést tud hozni
- A családból hozott pozitív hatások kiaknázása, felerősítése, negatív nevelési minták, szokások ellensúlyozására való törekvés
- A család, a környezet, az iskola nevelői tényezőinek összehangolására való törekvés

- Pozitív példaadással a humán értékek közvetítése és a személyiségjegyek közé való beépítése
- A kommunikációs készség kialakítása és megfelelő technikák alkalmazása, konstruktív konfliktuskezelési technikák megismertetése és gyakorlatban történő alkalmazása

Módszere

- személyes fejlődést, önismeretet segítő beszélgetések,
- megfigyelés,
- fejlesztő interjú,
- társismereti tréningek,
- modellkövető viselkedés,
- élménybeszámolók, ötletbörze.

A problémamegoldó gondolkodás kialakítása, az információ értelmezése és feldolgozása

Napjaink információs feladatai az iskola számára az adatok minőségi szűrését is jelenti. Ennek érdekében szükséges a problémamegoldó (értelmes, kreatív, kritikai) gondolkodás fejlesztése. Az iskolához és tanulókhöz érkező nagy mennyiségű információ értelmezése és feldolgozása, a kialakított kompetenciák (készségek, képességek, jártasságok) működtetése a tehetségek felismerését, gondozását és fejlesztését kívánja meg. Mivel a tanuló ennek a folyamatnak alkotó részese, ezért kreativitása és innovációs törekvése fontos építőkövei a tanítás tanulás fontos szakaszának. Az iskola nevelési programjának tartalmaznia kell az iskola egészségnevelési és környezetnevelési programját. Az iskolának sokoldalú szerepet kell vállalnia a környezeti tudatosság kialakításában. Ennek értelmében legfőbb feladatunk a tanulók szemléletformálása és tárgyi ismereteink gyarapítása. A szemléletformálás együtt kell, hogy járjon a helyi környezeti problémák és értékek megismertetésével.

Cél a természet megismertetése, annak szeretetére, védelmére való törekvés fontosságának tudatosítása, valamint a felelősségtudat alakítása közvetlen környezetünk védelme, ápolása érdekében. A szűkebb környezet megóvásának készség szintre emelésé lehetővé teszi olyan állampolgárok nevelését, akik felelősségteljesen vesznek részt a közügyek intézésében, és óvják, ápolják környezetüket.

Egészséges életmódra nevelés

A program fontos feladata az egészséges életmódra való nevelés erősítése, mely nem egy-egy tantárgy kizárólagos feladata, hanem az integráció során beépül valamennyi képzési terület tartalmi, fejlesztési elképzeléseibe. Tudatosítanunk kell a tanulóknak, hogy egyik legfőbb értékünk az egészség, annak védelme, ápolása. E folyamatban fontos helyet kap a helyes táplálkozás- és mozgáskultúra kialakítása, az egészségkárosító tényezők elutasítása, a megelőzés fontosságának felismerése. A mentálhigiénés problémák kezelése és megoldása, a családi értékek megőrzésére való törekvés a tanuló tevékenységek fejlesztésének általános elemek. A nevelőmunkában segítségünkre vannak az iskolai sporttevékenységek.

Testi nevelés

A nevelés lehetőséget nyújt a testi képességek fejlesztésén túl a lelki élet alakítására, jellemformálásra, akarat erő, küzdeni tudás fejlesztésére, a helyes önértékelésre, a kudarcélmény leküzdésére. A testi nevelés minden pedagógus feladata.

Nemzeti értékeink megismerése – tanulmányi kirándulás

Az iskola által lehetőség szerint támogatható, iskolán kívül megszervezett programok:

- alsó tagozatban: tanulmányi kirándulás, úszásoktatás, lovaglás
- alsó, felső tagozatban: tanulmányi kirándulás, úszásoktatás, lovaglás, mazsorett

Osztály	Úticél
1.-2. osztály	Sárospatak és környéke
3.-4. osztály	Boldogkőváralja és környéke

A tanulmányi kirándulás, a fenntartóval történő egyeztetés után valósítható meg.

Családi életre nevelés

- a család és az iskola közös feladata tudatosítani a gyerekekben, hogy a társadalom legkisebb, de az egyén számára legmeghatározóbb közössége a család.
- Tudatosítani kell a tanulóknak a családi munkamegosztás szükségességét, a családi hagyományok, ünnepek ápolásának fontosságát, a szülők iránti szeretetet, az egymás iránti tolerancia, felelősségtudat fontosságát.

Eszztétikai nevelés

Feladatunka szépség iránti fogékonyság alakítása, az izlés fejlesztése, mely valamennyi tanórai foglalkozás feladata.

Tanórán kívüli nevelési lehetőségek:

- iskolai ünnepségek
- színházi előadások
- hangversenyek, múzeumok, levéltárak rendezvényeinek a látogatása, azon való részvétel
- művészeti szakkörök
- sporttevékenységek,
- tantárgyi tehetséggondozó szakkörök
- nyelvoktatás
- Logiscool élményalapú digitális programozás

Alapvető feladat a szülők igényeinek megfelelően az iskola társadalmi környezetéhez alkalmazkodva az egézsnapos oktatási forma és a diákétkeztetés biztosítása.

Alapelveink

Oktató-nevelő munkánk során a személyiségfejlesztés érdekében az alábbi alapelveket tartjuk szem előtt:

Alapelvünk, hogy:

- A tanulókat az intézménynek fel kell készíteni az önálló ismeretszerzésre és önművelésre. Ennek feltétele a szilárd alapkészségek kialakítása.
- Az intézményben minden tanulónak esélyt kell kapnia szociokulturális hátrányainak leküzdésére. Ehhez hatékony felzárkóztató munkára van szükség.
- A kiemelkedő képességű tanulóknak lehetőséget kell kapniuk tehetségük kibontakoztatására.
- Az emberi szuverenitás magába foglalja a tárgyi és személyes világunkban való eligazodás képességét. Ehhez fejlett kommunikációs képességre és viselkedéskultúrára van szükség. Ez mind a társadalmi beilleszkedésnek, mind az egyén boldogulásának egyik alapvető feltétele.
- A megfelelő továbbtanulási irány reális önismeret kialakítását feltételezi.
- A harmonikus személyiségfejlődés a testi és lelki egészséget egyaránt magába foglalja.
- Alapvető értéknek tekintjük a szűkebb és tágabb hazához való kötődés érzését, környezetünk megismerésének és megóvásának igényét.

Céljaink

Pedagógiai tevékenységünk célja mindazoknak az intellektuális és emberi-erkölcsi értékeknek a kialakítása tanítványainkban, amelyek birtokában úgy tudják egyéni boldogságukat, boldogulásukat megteremteni, hogy az egyben a szűkebb és tágabb közösségük javát is szolgálja.

Lénnék érdekében:

- Célunk, hogy minden tevékenységünket – az oktatás és a nevelés területén – a gyerekek okos szeretete hassa át.
- Célunk, hogy meglássuk, megláttassuk és továbbfejlesszük minden gyermekben személyiségének saját értékeit.
- Célunk, hogy a tárgyi tudás mellé a gyermek szerezzék meg mindazokat a kommunikációs képességeket is, amelyek segítségével tudását önmaga és mások számára hasznosítani tudja.
- A tehetség kibontakoztatása érdekében célunk az önbizalomnak, a versenyszellemnek a kialakítása, amely azonban nem mellőzheti a segítőkészséget és az együttműködési képességet.
- Célunk, hogy – elsősorban személyes példamutatással – neveljük gyermekeinket toleranciára, a másság elfogadására, empátiára, az emberi jogok tiszteletben tartására.
- Célunk, hogy lehetőleg minden gyermek számára biztosítsunk képességeinek, érdeklődésének megfelelő programokat, tevékenységi formákat.
- Célunk, hogy a nyolcadik osztály elvégzése után minden tanuló továbbtanuljon, az érettségig adó intézményekben továbbtanulók aránya érje el legalább a 60%-ot.
- Célunk, hogy olyan színvonalon és mértékben biztosítsuk iskolánkban a tárgyi és személyi feltételeket, hogy a gyermek és szülő egyaránt érezze: minden esélye megvan a gyermeknek az értelem és érzelmi fejlődéshez.
- Célunk a szülőkkel olyan szemléletben együttműködni, hogy az iskola és a szülő egyaránt érezze: közös a céljaink és érdekeink.
- Célunk az európai kultúra, szellem beépítése az alapműveltségbe.
- Célunk kialakítani az integrációs nevelésben való gondolkodást és tudatosítani, hogy európai állampolgárok is vagyunk.

Feladataink

Az oktatás-nevelés feladata, hogy

- az intézményben együtt élők, dolgozók kapcsolata az egymás tiszteletén, megbecsülésén alapuljon,
- a nevelő, oktató munkát a gyermek tisztelete, szeretete, érzelmi viszonya jellemesse,
- az egymással szembeni tolerancia jegyében az iskola elfogadja a másságot, az egyéniséget, az adottságbeli különbözőséget,
- a felelősségtudat kiépítése, amely együtt jár a követeléssel,
- a követelés személyre szabott és fejlesztő legyen,
- az iskola tartsa tiszteletben az egyén és a közösség szabadságát,
- a tanulás szervezési eljárásaiban törekszik a - humán és műveltségi területek, valamint a tárgyi tudás és a kommunikációs készségek egyensúlyára - a gyerekek aktív foglalkoztatására - gyerekek hazaszeretetének, magyarságtudatának erősítésére
- a sokszínű tevékenységekkel biztosítson lehetőséget a tehetségekkel és a tanulásban lemaradókkal történő együttes foglalkozásra,
- - mivel az élet a legfontosabb érték – a testi, lelki egészséges életmódra nevelést kiemelten kezelje, hangsúlyozza a környezeti nevelés fontosságát,
- felvételi elbeszélgetés során vesszük fel tanulóinkat,
- iskolánk tanulóitól elvárjuk a közösen meghatározott értékek és normák elfogadását.

Eljárások, módszerek

Elvárások a nevelők célmegvalósításához, eszközök, eljárások

- Legyenek jártasak a tudományokban és a nevelés művészetében,
- igyekezzenek minél több értéket közvetíteni, egységes követelményrendszeri kialakítani,
- munkájukban legyenek igényesek, pontosak és fegyelmezettek,
- nevelőmunkájukban a gyermekcentrikusság, tolerancia, egyéni bánásmód és türelem tűkröződjék. Szeressék tanítványaikat.
- működjenek együtt a szülőkkel és az intézmény kapcsolatrendszerével.

Legfontosabb nevelési tényező

- egyéni pedagógiai hitelesség,
- egészséges életvezetés,
- életigenlő, konstruktív optimizmus.

A pedagógiai munka színvonalának emelését a következő tényezőkön keresztül valósíthatjuk meg:

- szilárd, biztos ismeretek nyújtása a tanulóknak,
- a tehetséges tanulók képességeinek kibontakoztatása,
- az önálló ismeretszerzési igénynek kialakítása,
- hatékony tanulási módszerek elsajátítása,
- a gyengébb képességű tanulók felzárkóztatása, a műveltségbeli különbségek kiegyenlítése.

Pedagógiai tevékenységünk középpontjában a gyermek sokoldalú személyiség- és képességfejlesztése áll.

Célunk

- tiszteletet ébreszteni az emberi értékek – tárgyi, művészeti, erkölcsi – iránt,
- az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott normáinak és helyes formáinak a kialakítása

A nevelőtestület pedagógiai kultúrájának folyamatos emelésének útja: nevelési és oktatási témájú előadások, továbbképzések szervezése, a legújabb pedagógiai módszerek megismerése, egységes nevelési és oktatási eljárások, követelményrendszerek kialakítása. Hagyományaink ápolása, a nemzeti kultúra közvetítése.

Személyiségfejlesztés

Az intézmény személyiségközpontú iskolának vallja magát, így természetes, hogy működésének minden területén nagy súlyt fektet a tanulók személyiségének fejlesztésére. Arra törekszik, hogy a személyiségfejlesztés az iskolai élet minden mozzanatába beépítve, állandó cél legyen. A személyiségfejlesztés megvalósítására sokoldalú lehetőséget biztosít az egész napos nevelés. Az iskola programja, a tanítók hitvallása az iskola szellemisége elfogadja, természetesnek tartja, hogy minden gyerek, fiatal más és más, önálló személyiség. Fontos a tanórai keretek között megvalósuló személyiségfejlesztés, a tananyag és a szabadidő-tevékenységek által nyújtott lehetőségek kihasználása.

Emellett elengedhetetlen, hogy a tanulók megismerése valóban megtörténjék, ne csupán tanulmányi eredményeik alapján legyenek információk az adott diákról. Ehhez gyerekek mélyebb megismerése szükséges. Teret kell biztosítani a tevékenységek más formáinak, a reggeli beszélgető-körök mellett a játéknak, más szabadidő-tevékenységnek is, amelyben bárki lehet eredményes és a közösség hasznos tagja. Ennek érzése pozitívan hat a tanulók egész személyiségére, erősíti az elfogadást.

Az iskola fontosnak tartja a diákok reális önismeretének, önértékelésének kialakítását, fejlesztését. A személyiségfejlesztés legfontosabb lépcsője, hogy a tanulók tisztában legyenek

saját magukkal, tulajdonságaikkal, lehetőségeikkel, és elfogadják azt. Ennek reális ismeretében valósulhat meg a személyiségfejlesztés bonyolult feladata.

A program pedagógusainak értékelő magatartása, az elért eredmények megerősítése, az esetleges hibák korrigálása segíti ezt a folyamatot, mintát nyújt a gyermekek számára.

Hasznos e célból a szóveges értékelés gyakorlata is, hiszen nem egy érdemjegy formájában minősít, hanem megfogalmazza az elért eredményeket és a további teendőket is. Fontos a tanulók önértékelése is, amikor a félévi és év végi értékelés részeként maguk értékelik saját munkájukat, elért eredményeiket.

Az integrált nevelés, oktatás személyiségfejlesztő hatása nagyon nagy. Az iskola tanulói az iskolai élet minden mozzanatában együtt élnek sajátos nevelési igényű társaikkal. Számukra egyértelmű a sérült emberek elfogadása, tiszteltetése. Megtanulják, hogy mindenki felelős a társáért, mindenki tud segíteni és szorulhat segítségre.

Az iskola pedagógiai törekvései a klasszikus humanista szellemű értékek kialakítása, a személyiség sokoldalú fejlesztése és a tanulók teljesítményre való ösztönzése határozza meg.

Iskolánkban olyan pedagógiai munkát szeretnénk végezni, amelyben a tanulók tudásának, képességeinek, egész személyiségének fejlődése, fejlesztése áll a középpontban, figyelembe véve, hogy az oktatás, a nevelés színtere nemcsak az iskola, hanem a társadalmi élet és tevékenység számos egyéb fóruma is.

Nevelési módszereinket az alábbiak szerint válogatjuk meg, elmi tevékenységet irányító nevelési módszerek:

- tapasztalás, cselekvés (játék, utánpótlás, azonosulás)
- szoktatás
- követelés (célok, feladatok)
- A tudatosítás nevelési módszerei
- meggyőzés (erkölcsi tudatosság formálása)
- jutalmazás, büntetés
- A tudatos tevékenységet befolyásoló nevelési módszerek
- akaratnevelés (motivációs rendszer kiépítése)
- jellemformálás (világnézet formálása)

Mindezekkel a módszerekkel tanulási folyamatokat irányítunk. A személyiségfejlődés a társadalmi nevelő hatásokkal befolyásolt tanulási folyamatok eredménye. E módszerek tehát tanulási módszerek. Milyen diákat szeretnénk tanítani?

- Legyen nyitott - ha zárkózott, akkor igyekezzünk nyitottá tenni (KAP, drámapedagógia, önismeret tréning).
- Legyen cöven - ha csöndes, akkor igyekezzünk bátorítani (KAP).
- Legyen magabiztos - ha bizonytalan önmagában, segítünk önbizalmat ébreszteni benne (KAP).
- Legyen kedves - ha rosszkedvű, akkor kedvességgel közeledünk hozzá (KAP, pozitív megerősítés).
- Legyen barátkozó természetű - ha magányos, igyekezzünk magányát oldani (KAP, rendezvények, önbizalmat növelő tréningek).
- Legyen szorgalmas - ha lusta, igyekezzünk kedvet ébreszteni benne a tanulás iránt (KAP).
- Ha nem az okosság a fő erénye, akkor keresünk benne más értékeket (KAP, differenciált foglalkozás).
- Legyen kitartó (KAP).

A fenti kritériumoknak ismeretében, az életkori sajátosságnak megfelelően, az alábbiakra fordítunk kiemelt figyelmet, elsősorban az osztályfőnöki órákon, a reggeli beszélgetőkörökön, az etika tantárgy keretében, valamint az életgyakorlat alprogrami foglalkozások alatt.

Az iskola nagy hangsúlyt fektet a tanulók képességének kibontakoztatására, amelynek célja a tanulók kulcskompetenciáinak fejlesztése a nevelő-oktató munka során. Tevékenységünk alap gondolata, hogy a mindennapi munkát multikulturális tartalom töltsen meg.

Az intézmény fő célkitűzései között szerepel

- A szülőkkel való kapcsolat ápolása, szorosabbá tétele, amelynek egyik útja, hogy az iskola olyan programokat kínáljon, ahol a diák-szülő-pedagógus hármas harmonikus együttléte biztosítható, és amely közös élmények a családok és az iskola közötti kapcsolatot erősítik és a különböző generációkat közelebb hozzák egymáshoz.
- Feladatunknak tekintjük tanulóink iskolai sikerhez juttatását, ezzel alapozva meg azt a törekvésünket, hogy az életben boldogulni tudó, sikeres diákokat bocsássunk ki az iskola falai közül. Az egészséges sikerorientáltság, céltudatosság, amely nem fajul karrierizmussá, képessé teszi a gyerekeket a kudarcok elviselésére, sőt a negatív tapasztalatokon edződve, azon felülkerekedve további eredmények elérésére sarkall.
- A harmonikus személyiség kialakításának nélkülözhetetlen feltétele a belső harmónia, az egészséges lelki élet, ezért törekszünk a szubjektív életminőség-érzésének javítására.

Az intézmény a Komplex Alaprogram bevezetését célozta meg:

- A módszer célja, hogy minden gyerek tudásszintje emelkedjen, és része legyen sikerélményben az osztálymunka során. A többféle képességet felszínre hozó tananyag összeállításánál elsődleges cél a tanulók magasabb szintű gondolkodásának előmozdítása egy központi téma köré szervezett csoportmunka segítségével. A speciális munkaszervezés lehetőséget ad a pedagógusnak arra, hogy a feladatok sikeres végrehajtása érdekében megtanítsa a gyerekeket a csoporton belüli együttműködési normákra, a meghatározott szerepek elsajátítására. A tanárnak az óra során alkalma nyílik a csoport egésze és a csoporttagok egyedi munkájának követésére, és az osztályon belüli hierarchikus rendnek a megváltoztatására, amely alapján véve felelős a csoporton belüli egyenlőtlenség kialakulásáért.
- Ha jó közösségi iskolát szeretnénk létrehozni, akkor az iskolát nyitottá kell tenni. Jellemző, hogy szülők aktív szerepet vállalnak az iskola életében, cserébe az iskola olyan szolgáltatásokat nyújt, amelyeket nem csak a diákok, hanem a szülők is igénybe vehetnek.
- Az iskola egyre növekvő mértékben kíván teret adni a közös élményszerzésnek, amelynek egyik hatékony eszköze a széleskörű tanórán kívüli játékos foglalkozások, logikai és táblajáték-foglalkozások.

A Komplex Alaprogramban céljai, alapelvei, feladatai, felépítése

Célok

- A végzettség nélküli iskolaelhagyásra vonatkozó országos és intézményi stratégia prevenciós célú beavatkozásainak megalapozása.
- A lemorzsolódás megelőzése, tanulást támogató pedagógiai módszerek alkalmazása.
- Az iskolai nevelés-oktatás az esélyegyenlőség szempontjait figyelembe véve hozzájáruljon a tanulók személyiségének, képességeinek és készségeinek kibontakoztatásához. Segítse a szellemi, testi fejlődésüket és az egészséges életmód kialakulását. Biztosítsa a továbbtanuláshoz szükséges alapvető készségeket, az önművelés képességét.
- Transzverzális készségek fejlesztése (kritikus gondolkodás, kreativitás, kezdeményező-készség, problémamegoldó gondolkodás, kockázatelemzés, döntéshozatal és az érzelmek kezelése).

- Tanulástámogató módszertan (tanítási stratégia) alkalmazása, melynek központi eleme a heterogén tanulócsoportokban folyó differenciált fejlesztés (Differenciált Fejlesztés Heterogén Tanulócsoportokban, DFHT), segítségével képessé válnak a tanulók az önálló és a társas tanulásra, egyszóval: az eredményes tanulásra.

Alapelvek

A Komplex Alapprogram megvalósítása során kiemelt jelentőségű, hogy a koherenciát biztosító, a célokkal egybevágó alapelvekre épüljön, ezzel megalapozva az alprogramok egységes rendszerét.

A program legfontosabb alelvei:

- adaptivitás
- komplexitás
- közösségiség
- tanulástámogatás
- méltányosság

4. A Komplex Alapprogramban felépítése

A Komplex Alapprogramot öt alprogram erősíti, ezeken keresztül valósul meg a módszertani megújulás. Az Életgyakorlat-alapú, a Digitális alapú, a Testmozgásalapú, a Logikaalapú és a Művészetalapú alprogram koncepcióját a fejlesztési fázisban a fejlesztők konszenzussal alakították ki, mert úgy gondolták, ezek azok a területek, amelyek segíthetik a végső célok elérését.

Az alprogramok jellemzően két szinten jelennek meg az iskolában.

- Egyrészt délutáni foglalkozások keretében gazdagítják az ismereteket, és fejlesztik a program fő célkitűzéseiben szereplő készségeket, képességeket.
- Másrészt megjelennek a délelőtti tanítási órákon is, az ún. komplex órák keretében. Ezek a Nemzeti alaptanterv (NAT) alapján felépülő, a hagyományos tananyagot feldolgozó tanítási órák, azonban egy, két, maximum három alprogrami tartalom is megjelenik rajtuk.

Minden évfolyamon 1.- 8. osztályban, minden alprogram **heti egy órában** a délutáni alprogrami foglalkozásokként kerülnek bevezetésre. Testmozgásalapú alprogram [TA], Művészetalapú alprogram [MA], Digitális alapú alprogram [DA], Logikaalapú alprogram [LA], Életgyakorlat-alapú alprogram [ÉA])

Alapelvek, célok, feladatok

Célok

- A végzettség nélküli iskolaelhagyásra vonatkozó országos és intézményi stratégia prevenciós célú beavatkozásainak megalapozása.
- A lemorzsolódás megelőzése, tanulást támogató pedagógiai módszerek alkalmazása.
- Az iskolai nevelés-oktatás az esélyegyenlőség szempontjait figyelembe véve hozzájáruljon a tanulók személyiségének, képességeinek és készségeinek kibontakoztatásához. Segítse a szellemi, testi fejlődésüket és az egészséges életmód kialakulását. Biztosítsa a továbbtanuláshoz szükséges alapvető készségeket, az önművelés képességét.

- Transzverzális készségek fejlesztése (kritikus gondolkodás, kreativitás, kezdeményezőkézség, problémamegoldó gondolkodás, kockázatelemzés, döntéshozatal és az érzelmek kezelése).
- Tanulástámogató módszertan (tanítási stratégia) alkalmazása, melynek központi eleme a heterogén tanulócsoporthoz tartozókban folyó differenciált fejlesztés (Differenciált Fejlesztés Heterogén Tanulócsoporthoz, DFHT), segítségével képessé válnak a tanulók az önálló és a társas tanulásra, egyszóval: az eredményes tanulásra.

Alapelvek

A Komplex Alapprogram megvalósítása során kiemelt jelentőségű, hogy a koherenciát biztosító, a célokkal egybevágható alapelvekre épüljön, ezzel megalapozva az alprogramok egységes rendszerét.

A program legfontosabb alapelvei

- adaptivitás
- komplexitás
- közösségiség
- tanulástámogatás
- méltányosság

A Komplex Alapprogram feladatai

- egységes rendszerbe ötvözi a pedagógiai gyakorlatban eddig használt differenciált fejlesztést támogató módszereket;
- alkalmazza a tanulók iskolai helyzetét, státuszát megváltoztató és ezzel a tanulási motivációt növelő Komplex Instrukciós Programot;
- különös hangsúlyt fordít a tanulók alapvető képességeinek, készségeinek kialakítására az alprogramok segítségével.

A Komplex Alapprogram jelszava: **Tanulni élmény!** amely magával hozza az élményalapú tanulást, ami nem valósulhat meg máshol, mint az Élménysuliban. Programunk eleme a tanulók aktív tanórai részvételének támogatása, mely a pozitív élményeken keresztül valósul meg. Ennek mozgatórugója az interaktív, a tanulók bevonásán alapuló kreatív feladatmegoldás, az együtt tanulás élménye. Feladatok, eljárások, eszközök, módszerek Fejlesztési feladatok Fejlesztjük az egész életen át tartó tanulóhoz szükséges motívumokat (önfejlesztő elképzeléseket) és tanulási képességeket (stratégiákat és módszereket)!

- A tanulási stratégiák, módszerek és technikák megtanítása minden tanulónak
- A mérés, mint a képességfejlesztés alapeleme. Nem az elsajátított ismeretanyag mennyiségének, hanem a kompetenciák szintjének meghatározását szolgálják
- Differenciált nehézségű feladatokkal, testre szabott egyéni és csoportos foglalkoztatással lehetőséget adunk az egyéni haladási ütem kialakítására.
- A tehetséges gyermekeket valódi szükségleteik szerint segítjük a saját önfejlesztő stratégiájának kialakításában és megvalósításában
- Demokratikus alapokon álló, integratív tanár – diák viszonyt alakítunk ki. A tanítási órák légköre, hangulata oldott, a tanulók sikerorientált beállítódással dolgoznak, a pedagógus csak facilitáló szorongásszintet tart fenn.
- Növeljük tanulóink önbizalmát és önértékelését, építjük a pozitív énképét, erősítjük, a belső kontrollal való beállítódását fokozzuk a felelősségvállalást, az önállóságot!
- Tudatosan neveljük „én” erős, jó komfortérzésű fiatalokat.
- Az szocializáció folyamatainak tudatos irányítása, elősegítése.
- Az egyéni munkakultúra kialakítása, a kötelességekhez való pozitív viszonyulás (attitűd) kiépítése

Kiemelt fejlesztési feladatok

- énkép, önismeret,
- európai azonosságtudat
- hon-és népismeret,
- egyetemes kultúra,
- aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés, közösségnevelés
- gazdasági nevelés,
- környezettudatosság, fenntarthatóság
- művészeti nevelés,
- művészeti eszközökkel történő nevelés
- a tanulás tanítása,
- testi és lelki egészség,
- felkészülés a felnőtt szerepekre, család szerepe
- testmozgás fejlesztése minden színterén az oktatásnak

További feladatok

A modern személyközpontú, interaktív, tapasztalati tanulásra alapozó tanulásszervezési eljárások, módszerek, pedagógiai kultúra általánossá tétele.

- A tanulás tervezésében, szervezésében és irányításában a tövékenység-központú tanítási gyakorlatot honosítjuk meg, mely életszerű helyzetek teremtésével alkalmat nyújt konkrét élmények és tapasztalatok gyűjtésére;
- Növeljük a tanulók aktív részvételét igénylő ismeretszerzési módok arányát (megfigyelés, kísérlet, új információs és kommunikációs technikákat alkalmazó anyaggyűjtés, modellezés, szerepjáték, drámapedagógia stb.).
- Differenciált foglalkoztatással, az egyéni haladási ütemhez igazított fejlesztő terheléssel.
- Alkalmazzuk a DFHT (differenciált fejlesztés heterogén tanulócsoportban), benne a státuszkezelő DFHT-KIP módszert.
- Alkalmazzuk a kooperatív tanulási-tanítási technikákat és módszereket!
- A különböző kommunikációs technikák és konfliktuskezelési stratégiák elsajátítása.
- Az alprogramokkal illetve gazdagító, dúsító feladatokkal, programokkal és valódi problémák megoldásával alkalmazkodunk a különböző tanulói képességekhez.
- A szociális, életviteli és környezeti kompetencia fejlesztése a nevelési célrendszer központi eleme; a konstruktív életvezetésre történő felkészítés feltétele.
- Önszabályozási stratégiák, autentikus, életszerű helyzetek kialakítása, amelyek során szerzett kompetenciákat a későbbiekben alkalmazniuk kell.
- A mérési, ellenőrzési, értékelési és minőségbiztosítási rendszerben meghatározott rend szerint funkciójuknak megfelelően elvégezzük a diagnosztikus, a formatív és szummatív méréseket.
- Fejlesztő hatású visszacsatolás, mérés-értékelés.
- Érdemjegy, pontszám és százalékok nélkül, szóban és írásban is visszajelzést kap a tanuló, ami kiemeli erősségeit és annyi problémával szembesíti, amennyit a közeljövőben reálisan képes megoldani.

A Komplex Alapprogramban megjelenő eszközök, módszerek

A program szakmai anyagai

- Nevelési- oktatási program - KAK
- Tanítási-tanulási stratégia – DFHT
- Alprogrami koncepciók (5 db.)
- Alprogrami eszköztár és feladatbank (5 db.)
- Tanítói- tanári kézikönyvek (10÷16 db.)
- Óraillusztrációk, példák
- Foglalkozástervek
- Tankockák

További tanulást segítő eszközök

- Az intelligencia- és kreativitás-fejlesztő egyéni programok.
- A komplex személyiségépítés teljes eszköztárára.
- Az ismeretek és összefüggések tanulói felfedezése, a szemléltetés, cselekvés, az aktivizáló módszerek alkalmazása jellemzi a tanulási – tanítási folyamatokat.
- A pozitív motivációs eszközei, a jutalmazás és büntetés módszereinek mértéktartó (nem szélsőséges) alkalmazása.
- Személyes példamutatással neveljük gyermekeinket a változatos kommunikációs technikák alkalmazására, toleranciára, a másság elfogadására, empátiára, az emberi jogok tiszteletben tartása, a konfliktusok kezelésére.
- Önértékelés, önkontroll, önfejlesztő stratégia alkalmazása. Pozitív tartalmú szociális kapcsolatok építése.
- A kulturált és egészséges életvitel kialakítása.
- A hagyományos és digitális ismerethordozók sokaságából kiválasztva az adott életkorban célszerű módszerek és eszközök; egyéni és csoportos aktivitásra serkentő munkafornák alkalmazása.

Tanulásszervezés

Tanulásszervezés folyamatában az alábbi elvek érvényesülnek

- a rend és fegyelem fenntartása
- tanuló szabadságának biztosítása
- tanulói viselkedés szabályozása
- pozitív tanulási légkör biztosítása
- csoportfolyamatok elősegítése

Alkalmazott módszerek

A tanítási-tanulási folyamatban a DFHT tanítási-tanulási stratégiát alkalmazzuk, mint a Komplex Alaprogram hangsúlyos elemét. A DFHT-t a kötelező tanítási órák 20%-ban szükséges alkalmazni. Az alkalmazott órák fele módszerbeli gazdagság egyéni munka, páros munka, csoportmunka, dráma, projekt, tantermen kívüli munkaszervezés stb.), a másik fele a státuszkezelésre alkalmas DFHT-KIP. A DFHT célja:

- A tudásban és szocializáltságban heterogén tanulói csoportok fejlesztése.
- A tanulók státuszproblémájának a kezelése.
- A tanulói viselkedés pozitív befolyásolása.
- Az alulmotiváltság mérséklése.

- A kognitív, affektív, szociális képességek fejlesztése.
- A tanulók közötti együttműködés elősegítése.

DFHT koncepciója, módszerei

Egyénre szabott differenciálás

- egyedül végzett munka
- teljesen egyénre szabott munka
- részben egyénre szabott munka

Párban folyó munka

- páros munka
- tanulópárok munkája

Csoportban végzett munka

- A kooperatív munka, kooperatív tanulás, kollaboratív munka
- Komplex Instrukciós Program (DFHT-KIP)

Ezenkívül a tanórák 80%-ban a pedagógus választ módszereket.

Alapmódszerek:

- tanári magyarázat (frontális tanítás): beszélgetés, kérdezve kifejtés, előadás, szemléltetés
- munkáltatás (egyéni, de nem önálló): variációs módszer,
- individuális (egyéni és önálló tanulás): egyéni feladatok.

Motiváló módszerek:

- egyéni képességekhez mért feladatok
- páros munka
- csoportmunka (kooperatív és kollaboratív módszerek)
- projekt
- drámajáték
- játék, szerepjáték (drámapedagógia), szituációs játékok
- nyitott végű feladatokat kijelölő csoportmunka segítségével építő vita generálása
- kutató-felfedező módszer
- státuszkezelésre alkalmas, többféle képességet/intelligenciát megmozgató feladatok kijelölése
- digitális eszközök használata.

A Komplex Alprogram alprogramjai

A Komplex Alprogram alprogramjai: Az „Élménysuliban” minden alprogram megjelenik, hetenként minimum egy órában. Az alprogramok aránya az iskola profiljához igazítható (pl. művészeti iskolák, sportiskolák stb.)

A testmozgásalapú alprogram (TA)

Az alprogram az iskolai testmozgásprogramok három területén kívánja bővíteni, sajátélményszerzést biztosító tanulási környezetben a pedagógusok módszertani repertoárját és szemléletét:

- testnevelés óra
- mozgásos tanulás osztálytermi környezetben
- szabadidős mozgástevékenységek

A TA a testmozgás iskolai környezetben előforduló minden formájára támaszkodva, tanulástámogató eszközeivel vesz részt a tanulói komplex személyiségfejlesztésben. Az aktív, kreatív, felelősségteljes magatartást kialakító oktatási módszerek alkalmazásával teszi az alprogram a testmozgáson alapuló tevékenységeket a közösségi célok és az egyéni felelősség életgyakorlatává. Cél továbbá az egészségtudatos, jövőorientált életmód kialakítása.

Az alprogram tartalma

Fejlődés- és élményközpontú oktatás megvalósítását támogató módszerek és kereshittantervi tartalmak implementációjának támogatása testnevelés órai környezetben, a differenciálásra építve. Mozgásos tanulást támogató módszerek és tartalmak tanulási folyamatba történő integrálása osztálytermi környezetben. Önkéntességre és befogadásra épülő informális és non-formális tanulás testmozgás-alapú támogatása iskolai környezetben

Az életgyakorlat-alapú alprogram (ÉA)

Az Életgyakorlat-alapú alprogram egy olyan pedagógiai rendszert mutat be, amely hozzájárul az egyén és természeti, társadalmi környezete kölcsönhatásának tudatos és felelős alakításához. Az életgyakorlat koncepció egyrészt figyelembe veszi a tanulók szükségleteit, és ennek függvényében eltérő tanulási-tanítási egységeket tartalmaz. Minden egységen belül alternatív, a tanulók képességeihez, érdeklődéséhez, tempójához igazítható tanítási eszközöket, munkaformákat ajánl. Az alprogram célja, hogy az életben hasznosítható ismereteket, tapasztalatokat szerezzen a gyermek, amely sikeres életvezetési kompetenciákkal vértelzi fel. Cél továbbá, hogy megalapozza a vitakultúrát, kritikus gondolkodást és az önálló felelősségvállalást. Célunk még az életformák sokszínűségének tisztelete, a családi közösségek megbecsülése, az egészséges énkép kialakítása. A célrendszerben hangsúlyos, hogy az egyén és környezete között dinamikus viszony van, így az életgyakorlat témái komplexek és minden szinten - a rendszerszemléletnek megfelelően - kidolgozásra kerülnek.

Az alprogram tartalma

- egészséges életmód, életvezetés
- környezettudatosság (fenntarthatóság)
- állampolgári felelősség (közösségi szerepek)
- életút-támogató pályaorientáció
- család, párvtalasztás
- érzelmi intelligencia (szociális készségfejlesztés)

A művészetalapú alprogram (MA)

Az alprogram a művészeti nevelést célzó tanórák, a művészeteket pedagógiai eszközként felhasználó osztálytermi tanulás és a szabadidős művészeti tevékenységek terén nevelő/oktató pedagógusok metodológiai fejlesztésén keresztül hat a végzettség nélküli iskolaelhagyás mérséklésének irányába. A művészettel nevelés sok és sokféle lehetőséget teremt a tanulástámogatás megvalósítására. Az alprogram célja művészeteket célként/eszközként használó tanórák, szabadidős foglalkozások biztosítása a tanulók számára.

Indirekt célok

- Személyiség- és társas készségek fejlesztése a művészeti tevékenység révén
- Tanulási motiváció, tanulás iránti attitűd alakítása
- Indirekt (kognitív képességeket célzó) tanulásfejlesztés művészeti keretek között
- tanulásfejlesztés a művészetek révén
- (Inter)diszciplináris ismeretátadás művészeteken alapuló, résztvevő központú gyakorlatokon keresztül
- Pályaorientáció: művészpályára irányítás, illetve pályaorientáció művészetek révén.

- A művészeti tevékenységbe ágyazott fejlesztés keretében lehetőség van a tanuló egyéni sajátosságaihoz alkalmazkodó, esélyegyenlőséget biztosító pedagógiai módszerek alkalmazására, ezáltal az adaptivitás biztosítására.

Az alprogram tartalma

A művészeti tantárgyak és a mozgásra irányuló testnevelés tantárgy a készségtárgyak körébe sorolhatók, s ez arra is lehetőséget ad, hogy hasonló tartalmi elemek szerint épüljenek fel alprogramjaik is. Fejlődés- és élményközpontú oktatás megvalósítását támogató módszerek és kereszttantervi tartalmak megvalósításának támogatása a művészeti nevelést szolgáló tanórai környezetben, a differenciálásra épülve. Művészetekre épülő tanulást támogató módszerek és tartalmak tanulási folyamatba történő integrálása osztálytermi környezetben. Önkéntességre és befogadásra épülő informális és nonformális tanulás művészet-alapú támogatása iskolai környezetben.

A logikaalapú alprogram (LA)

A Logikaalapú alprogram a tanulók gondolkodásának fejlesztését támogató módszerek és stratégiák megismertetésével szeretné növelni a pedagógusok módszertani repertoárját az iskolai élet területein. Az alprogram feladata megismertetni a pedagógusokat olyan logikai alapú játékokkal, (legyen az sakk, táblás, papír-ceruza, szituációs és egyéb játék), melyeket a pedagógus fel tud használni mind az általános képességfejlesztéshez, mind a közismereti tantárgyi órákhoz. Az alprogram keretén belül olyan szemléletváltás elindítását célozzuk meg, amelynek segítségével a tanítási és a tanulási folyamat egyaránt élményszerűvé, motiválóvá és egyben fejlesztő hatásúvá tehető. Az alprogram célja, a gyerekek egyik legfőbb tevékenységére, a játékra és a játékosságra építve, hogy a gyerekek a tanulást ne érezzék fájdalmas, fájó folyamatnak. A tanulás és a tudás megszerzése legyen örömforrás – ezzel a tanulók motivációja növelhető. Az oktatásban a különböző logikai játékok és technikák alkalmazása nem öncélúan történik, hanem a tanterv és a tananyag megfelelő részébe való integrálással, szorosan kapcsolódva a megtanulandókhöz és a tanulók életkori sajátosságaihoz. A játék lehetőséget nyújt a differenciálásra, és a gondolkodási képességeken túl a szociális képességek fejlődése is várható.

Az alprogram tartalma

A problémamegoldó gondolkodás fejlesztési lehetőségei a gyakorlatban – stratégiák és algoritmusok.

- A vizualitás szerepe a gondolkodás fejlesztésében.
- Játék alapú megközelítések:
- Térsejtelmet, sík- és térbeli tájékozódási képesség fejlesztése
- Dienes játékok és a matematikai gondolkodás fejlesztése
- Sakk játék alapjainak elsajátítása és beépítése az iskolai tanulásba
- Táblás játékok, társasjátékok, papír-ceruza játékok alkalmazása
- Játékstrukturált megközelítések:
 - Kártyajátékok – lapot kérünk! logicscards, set, stb.
 - Logikai játékok, logisztika
 - Barkochba és egyéb csoportos szituációs játékok
 - Kreativitást és reflektivitást fejlesztő játékok

A digitális alapú alprogram (DA)

A Digitális alapú alprogram az IKT-műveltség elemeit kereszttantervi, transzverzális megközelítésben értelmezi, és a digitális pedagógiai kultúra komplex, intézményi szintű

fejlesztését tekinteti feladatának. Az IKT-műveltség tekintetében a technológiai, a kognitív és a szociális aspektust tekintjük irányadónak. Az alprogram kidolgozásával a pedagógusok módszertani kultúraváltását segítjük elő, olyan korszerű digitális megoldásokkal, melyek hozzájárulnak az elektronikus tanulási környezet kialakításához, felgyorsítva az intézmények digitális átállását, mely lehetővé teszi, hogy a digitális eszközök alkalmazásával a tanulás élményszerűvé váljon. Az alprogram célja, hogy kialakítsa a pedagógusokban az oktatásba integrált IT-eszközöket értő és kritikus módon alkalmazó „digitális állampolgár” habitust, melynek révén az összetett problémák megoldása a technológia segítségét is igénybe veszi. Szeretnénk elérni azt is, hogy a tanulás és a tudás megszerzése legyen örömforrás a digitális alkalmazások használatával, ezzel növelve a tanulók motivációját, kognitív képességeik színvonalát, tanulás módszertani repertoárjukat, pályorientáció szempontjából releváns ismereteiket, (inter)diszciplináris ismereteik körét, és mindent egybevetve: a tanulók személyiségformálásához is hozzájáruljon.

Az alprogram tartalma

Az alprogram az alábbi tartalmi pontokból építkezik:

- Játékalapú megközelítések
- Technológiai műveltség, felolvasóképes eszközhasználat
- Hálózati részvétel és együttműködés, problémamegoldás, kommunikáció és eszközhasználat
- Digitális írástudás, IKT műveltség
- IKT alapú óratervezés
- Személyes tanulási környezet menedzselése

Komplex óra

Komplex órák bevezetése – a program komplexitását a kognitív, affektív, szociális képességek együttes fejlesztése jelenti. A kötelező és szabadon tervezhető tanórákat fedi le, amelyekben a tudástartalom (a tananyag kereshittantervi része) kb. 30%-át hordozzák. A „Komplex órák” tekintetében a tudástartalmak kereshittantervi kapcsolatai mellett a DFHT tanítási-tanulási stratégia, valamint az alprogrami kapcsolódások jelennek meg. Ez utóbbi órák esetében a tantárgyakon átívelő transzverzális készségek fejlesztése is megvalósítható.

Tartalmi fejlesztési pontok

- legalább 1 alprogrami kapcsolat megjelenik benne
- kapcsolódik az adott tantárgy adott évfolyamának tanmenetéhez, és a tanítói/tanári kézikönyvben megjelenített órához
- minden alprogram (törekedve arra, hogy) egyenlő aránnyal (kb. 20%) jelenik meg (össz. komplex óraszám)

Ráhangelődés

A ráhangelődés biztosítja, hogy a tanulók motiváltan kezdjék a napot az iskolában, és érzelmi biztonságban érezzék magukat az osztályközösségben. Heti 1-3 alkalommal javasolja a Komplex Alapprogram 20-45 perces foglalkozás keretén belül. A tanulási környezetet célszerű átalakítani úgy, hogy a tanulók körben ülhessenek székeken vagy szőnyegen, így megkönnyítve a kommunikáció feltételeit.

A foglalkozás felépítése ajánlottan a következő

- Üdvözlés
- Beszélgetés (képe, problémák, szenteciák, hírek stb.)
- Közös tevékenység/játék

- Zárás

A Ráhangolódás megvalósítását javasoljuk a nap elején, javasolt időtartama 25-45 perc, helye a nap kezdésekor vagy osztályfőnöki óra keretében. Témái megválasztásában segít a Tanítói kézikönyv. „Te órád” „Te órád” - a diák érdeklődéséhez, igényéhez, saját választásához igazítható, amely órákon az osztálykeret nem feltétlenül kell, hogy érvényesüljön. Vagy az intézmény életében már meglévő, jól működő, már hagyományokkal rendelkező foglalkozások, szakkörök, tehetséggondozó és felzárkóztató programok stb. továbbvitele, de a foglalkozások középpontjába helyezve a tanulók szociális-emocionális fejlesztését. Az óra kiválasztását a pedagógus segíti.

Házi feladat

Házi feladat kijelölés nem javasolt. Ez nem azt jelenti, hogy elmarad az otthoni gyakorlás, esetleg rögzítés (pl. vorstanulás), hanem azt, hogy a pedagógus, a lehetőségeket kihasználva, tanóráját így szervezve, a tanórákon végezze el a rögzítést, a gyakorlást. Tanóráit úgy szervezve, hogy legyen elegendő idő a szükséges gyakorlásra és az új ismeretek rögzítésére az órák keretén belül. A pedagógusnak módosítani kell tervezési szokásain: legyen a tanórákon annyi gyakorlás és ismétlés, hogy otthonra csak szorgalmi feladatok jussanak.

Értékelés

Az értékelés az iskola nevelőtestülete által elfogadott értékelési rendszer szerint folyik. Nincs ötös fokozatú skálán történő értékelés a reggeli ráhangolódáson, a délutáni alprogrami foglalkozásokon, illetve azokon az órákon, illetve a DFHT-KIP órákon.

A fenti foglalkozásokon kívül a Komplex Alapprogram értékelési rendszerében egyaránt jelen van

- a helyzetfeltáró (diagnosztikus értékelés)
- a minősítő (szummatív értékelés)
- a fejlesztő (formatív értékelés).

Fontos szerepe van a helyzetfeltáró (diagnosztikus) értékelésnek. Ennek eredménye feltárja a pedagógus előtt a tanuló előzetes tudását, amire építheti további munkáját. Ez határozza meg az oktatási tartalmat és a módszereket. A diagnosztikus értékelést nem csak a tanév elején javasoljuk, ajánlott a tanév közben is felmérni, mennyit fejlődött a tanuló tudása. A tanév közben végzett diagnosztikus értékelés eredménye alapján a pedagógus dönthet arról, hogy változtat-e tanítási stratégiáján. A tanév végi diagnosztikus értékelésnél a pedagógus arról kap visszajelzést, milyen szinten sikerült a tananyagot megtanítani, a tanuló pedig arról, hogy mennyire sajátította el a követelményeket. A minősítő (szummatív) értékelés egy tanulási szakasz lezárásakor, például egy témazáró dolgozat írásakor jelenik meg. Azt minősíti, hogy a tanuló mennyire sajátította el a tananyagot. A minősítő értékelés igen gyakori a hazai iskolákban. A Komplex Alapprogramban kiemelt szerepe van a személyre szabott, differenciált, fejlesztő (formatív) értékelésnek. Ennek célja nem a minősítés, hanem a tanulás támogatása. A pedagógus, miután felmérte a tanuló tudását, és segített a tanulónak a tanulási cél kitűzésében, támpontokat ad a megteendő lépésekről. Majd nyomon követi a tanuló egyéni haladását, és személyre szabottan segíti a tanulási folyamatot. A fejlesztő értékelés alkalmazásánál a pedagógus a gyermek önmagához mért fejlődését veszi figyelembe. Folyamatos visszajelzést ad a tanulónak erősségeiről és hiányosságairól, megbeszéli vele a tanulási célokat, az értékelési szempontokat, a teendőket, és a teendők határidejét. A tanuló egyéni haladásáról és erőfeszítéseiről visszajelzést ad. A pedagógus visszajelzésének mindenképpen tartalmaznia kell a tanuló részéről sikeresen megoldott problémákat, a további fejlesztést igénylő területeket és a teendőket.

Az értékelésnek fontos része legyen

- az önértékelés
- a társak értékelése

Legyen szubjektív, kvalitatív és szöveges, amelynek során a pedagógus figyelembe veszi az eltérő kiindulási nyelvi szinteket.

Az iskolában folyó munka időkeretének a meghatározása

1. A Komplex Alprogram a tanulók kötelező óraszámának a meghatározása tekintetében nem tér el a törvényben szabályozottaktól. Az iskolában folyó munka továbbra is két markánsan elkülönülő egységre oszlik: A kötelező és szabadon tervezhető időkeret:

- a Komplex Alprogram a pedagógusok módszertani gazdagságát, korábbi gyakorlaton alapuló pedagógiai-módszertani kultúráját tekintve kb. 80 % -ban nem szabályozza. • A tanítási órák 20%-ban azonban javasolt a Komplex Alprogram tanításitanulási stratégiájának, a DFHT tanítási-tanulási stratégiának az alkalmazása (fele) arányban differenciált egyéni munka, rétegmunka, pármunka, kooperatív módszerek, csoportmunka, drámajáték és projektmunka, valamint fele arányban a státuszkezelő DFHT-KIP).
- 10-30%-ban pedig a Komplex órák keretében a keresztantervi tantervek feldolgozása történik.
- A Komplex Alprogram által innovált alprogrami foglalkozások és a „Te órád” többnyire a délutáni időszávban valósulnak meg.

A Komplex Alprogram tanítási-tanulási stratégiához kapcsolódó elemei

Megjegyzés: Amennyiben több osztályból tevődik össze egy alprogrami foglalkozás, s akik nem vesznek részt ezen a foglalkozáson, azoknak önálló tanulás foglalkozás, fejlesztés vagy “Te órád” biztosítható.

2. Tantárgyfelosztás és a KAP által kínált módszertani elemek összehangolása

A tanuló heti kötelező tanóráinak számát, belcélrtve a választható tanóráinak számát az Nkt. határozza meg. A tantárgyfelosztás a törvény által meghatározott feltételeknek megfelelő, de az intézmény sajátos helyzetét figyelembe vevő alpdokumentum. Alapjául az intézményre érvényes törvény által előírt, a közismereti tantárgyakra vonatkozó heti óraszám szolgál. Az általános iskolában a nevelés-oktatást a délelőtti és délutáni tanítási időszakban olyan módon kell megszervezni, hogy a foglalkozások ajánlottan tizenhat óráig tartsanak, továbbá tizenhét óráig – vagy addig, amíg a tanulók jogszerűen tartózkodnak az intézményben – gondoskodni kell a tanulók felügyeletéről. Tehát a törvény rendelkezéseinek megfelelően egész napos iskolaként is működhet. Megjegyzés: Amennyiben több osztályból tevődik össze egy alprogrami foglalkozás, s akik nem vesznek részt ezen a foglalkozáson, azoknak önálló tanulás foglalkozás vagy “Te órád” biztosítható.

Javasolt jelölések a naplóban, e-naplóban

A digitálisnaplóban az alábbi jelölések szolgálnak a program megvalósításának jelölésérc:

- DFHT – DFHT –val megvalósított tanóra
- DFHT-KIP – DFHT-KIP módszerrel megvalósuló tanóra
- TA – testnevelés alapú alprogram
- ÉA – életgyakorlat alapú alprogram

- DA – digitális alapú alprogram
- MA – művészetalapú alprogram
- TÓ – „Te órád” RÁ – ráhangolódás

Személyiségfejlesztés a Logikai alprogram segítségével

A foglalkozások fő célkitűzései között szerepel a gyerekek értelmi képességének, fejlesztése, a szabadidő igényes, tartalmas eltöltése, a társas élet, a szociabilitás erősítése, a rendszeres megmértetés, versenyzés és a hagyományápolás a logikai játékok alkalmazásán keresztül. A logikai játékoknak a matematikával való szoros kapcsolata nyilvánvaló, hiszen ez a sajátos ismeretszerzési módszer logikus gondolkodásra, következtetésre nevel. A problémaérzékenységre, a problémamegoldásra nevelés fontos feladat, amelyhez azonban elengedhetetlen a matematikai szövegek megfelelő értelmezése, logikus elemzése, a tanulók minél gyakoribb önállóan tevékenykedése, aktív részvétele a tanítási, tanulási folyamatban. A siker növeli a személyiség önmagába vetett hitét. Az iskolának abban van óriási felelőssége, hogyan fejleszti a gyerek képességeit, hogyan fejleszti önértékelését, önbizalmát, illetve hogyan idomítja viselkedését.

A képességek kibontakoztatásának egyik útja a tantárgyi előrehaladás segítése, és ezen keresztül az önbizalom növelése.

A célunk annak tudatosítása, hogy a teljesítmény kitartó munkával növelhető és tartóssá tehető. Ennek egyik eszköze a különféle versenyeken való megmértetés.

Nevelési célok között szerepel az intellektuális képességek fejlesztése mellett a különböző viselkedésformák kialakítása, mint amilyen a nyerő és vesztes helyzetek, a kitartás, az elszántság, a célorientáltság, a merészség, a kockázatvállalás és megfontoltság, a határozottság, a felelősség vállalás, a szabályok betartása. Ide soroljuk a kudarctűrés, türelem, kapcsolatteremtés, empátia, együttműködés, szociabilitás, udvariasság, fegyelmezetttség, rendszeret és nem utolsósorban a sikerorientáltság, talpraesettség fejlesztését is.

A logikai játékok jól használhatók a konfliktushelyzet kezelésénél, a gyerekek között zajló folyamatokban.

A táblajátékok és táblajáték feladványok mellett a palettát színesítik a kártyajátékok, keresztrejtvények, sík-és térbeli kirakó játékok, dobókockás játékok és a logikai rejtvények is. A táblajáték alkalmazásának egyik nagy hozadéka a csapatmunkára való alkalmasság kifejlesztése, amelyben elsősorban a kommunikációs- és elemző készség kap helyet. A logikai játékokat remekül tudjuk alkalmazni frontális, egyéni-, páros- és csoportmunkában személynél szabottan, differenciáltan, de a könyvtári munka és az e-learning szerves része is.

A logikai és táblás játékok szoros kapcsolatban állnak a matematikán kívül más tantárgyakkal is, amely lehetőséget ad a komplex órák megszervezéséhez. Nevelési célunk, hogy biztonságos, derűs légkörben egyéni képességeiknek megfelelően fejlesszük a gyermekeket az életkoruknak legmegfelelőbb eszközzel, a játékkal. Emellett konkrét célunk, hogy az alapoktatás befejezésével a gyermekek legyenek életkoruknak megfelelően önálló, magabiztosak, legyenek képesek gondolataikat érthetően közölni, tudjanak a közösség elvárásaihoz megfelelően alkalmazkodni, érzelmeiket szocializált formában kifejezésre juttatni. Legyenek derűsek, bizakodók, egymást elfogadják. Tevékenységünkkel a játékokat helyezzük a középpontba, és katalizátorként alkalmazzuk azokat a gondolkodási, a társadalmi és érzelmi készségek elsajátításában.

5. Az egész napos iskola nevelési-oktatási programja

A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 7.§ (1) bekezdésének d) pontja alapján, „amennyiben az általános iskola egész napos iskolaként működik, az oktatásért felelős miniszter által kiadott, vagy saját maga által kidolgozott és az Nkt.-ben meghatározottak szerint jóváhagyott nevelési-oktatási programot.”

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 4.§ 4. pontja meghatározza az egész napos iskola fogalmát: „iskolaszervezési forma, ahol a tanórai és más foglalkozásokat a délelőtti és délutáni időszakra egyenletesen szétosztva szervezik meg, működését, feltételrendszerét az oktatásért felelős miniszter jogszabályban határozza meg,”

A Leonardo Média Akadémia Gimnázium, Szakgimnázium és Általános Iskola Nyírbátori Tagintézményében (4300 Nyírbátor, Szentvér u. 20.) egész napos iskolai nevelés-oktatás folyik.

9. § (1) „Egész napos iskolai nevelés-oktatást akkor szervezhet az általános iskola, ha szükség esetén másik osztály indításával, ha pedig ez nem oldható meg, az érintett tanuló, kiskorú tanuló esetén a szülő egyetértésével a tanuló másik iskolába történő átvételével gondoskodnak annak a tanulóknak az ellátásáról, aki - kiskorú tanuló esetén akinek a szülei - nem kívánja ezt az ellátást igénybe venni. Egész napos iskolai nevelés és oktatás esetében a kötelező tanórai és egyéb foglalkozásokat a délelőtti és délutáni időszakra egyenletesen szétosztva, egymást váltva, a tanulók arányos terhelését figyelembe véve kell megszervezni.

(3) Az egész napos iskolai nevelés-oktatás keretében kell biztosítani

- a) a segítségnyújtást a házi feladatok elkészítéséhez,
- b) a tananyag megértéshez és elsajátításához kapcsolódó többlet pedagógiai támogatást azon tanulóknak részére, akik bármely okból kifolyólag egyéni tanulási nehézséggel, a tananyag értelmezési problémájával küzdenek,
- c) a felzárkóztatással és a tehetséggondozással kapcsolatos feladatok ellátását.”

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 27.§ „(2) Általános iskolában a nevelés-oktatást a délelőtti és délutáni tanítási időszakban olyan módon kell megszervezni, hogy a foglalkozások legalább tizenhat óráig tartssanak, továbbá tizenhét óráig - vagy addig, amíg a tanulók jogszerűen tartózkodnak az intézményben - gondoskodni kell a tanulók felügyeletéről. Az általános iskola e törvény rendelkezéseinek megfelelően egész napos iskolaként is működhet.”

Egésznapos iskola az első négy évfolyamon

A tagintézmény indulásától kezdve egész napos iskolai oktatást, nevelést valósít meg az alsó tagozatán. Az egész napos foglalkoztatás során az oktatás, a nevelés folyamata a tanítási órákon túl kiterjed a szabadidőre, a tanórákra való felkészülésre.

A nap két egyenlő értékű részből áll, délelőtt és délután is vannak tanórák és szabadidős tevékenységek. Az egész napra elosztott tanórák kevésbé terhelik meg a gyerekeket. Jut idő nyugodt napkezdésre, beszélgető-körre, elmélyült tanulásra, délelőtti pihenésre, játékra, mesére, művészeti foglalkozásokra. Jól szervezve biztonságot, nyugalmat nyújt a tanulók számára.

- Az egésznapos iskolában, az egész napos ellátás során a pedagógus szerepek nem válnak szét, minden pedagógus vezet tanulási órákat (időnként, szükség szerint projektben), segíti a tanóra való felkészülést, szervez szabadidős tevékenységeket. Más és más helyzetekben találkozik diákjaival, nem válik ketté nevelői és oktatói feladata.

- A személyközpontú, egyéni sajátosságokhoz igazodó nevelési és tanítási gyakorlat a tanulók sokoldalú megismerésén alapszik. A sokszínű iskolai helyzetek lehetőséget nyújtanak a tanulók személyiségének, pszichés funkcióinak, képességeinek, készségeinek, érdeklődésének alapos megismeréséhez.
- Az egésznapos iskola, az egész napos ellátás biztosítása segíti az esélyegyenlőség megvalósulását azzal, hogy az egységesen nyújtott egész napos iskolai szolgáltatásokból nem marad ki egy tanuló sem.
- Az egész napos iskola, az egész napos ellátás időbeosztása lehetővé teszi a tanulás idejének rugalmas kezelését. Az alkalmazott tanulásszervezési módok – problémamegoldó tanulás, kooperatív feladatvégzés, differenciált rétegmunka, individualizált tanulás, projekt – szükségessé teszik a hosszabb időegységet biztosító tanulási projektekből történő tanítást.
- Az egész napos iskola tanulásszervezési gyakorlata lehetőséget kínál a tanulási esélyegyenlőség növelésére, segíti a társadalmi integrációt. Időt és teret biztosít az adaptív, befogadó, a tanulók egyéni lehetőségeihez igazított nevelési, oktatási környezet kialakítására és fenntartására az oktatás, nevelés tartalmában, munkaformáiban, módszereiben, értékelési rendszerében egyaránt.
- Az önálló tanulás során a pedagógusok visszajelzést kapnak tanításuk határfokáról, e mellett - szükség esetén - egyéni segítséget nyújthatnak a diákoknak. A szülők jogos igénye, hogy biztonságos, értékes tanulási, nevelési környezetben tudják gyermekeiket. Elvárás, hogy az iskolának legyen válasza a társadalmi kihívásokra, ne csupán tradicionális feladatára – oktatás, tanítás – korlátozódjon működése.
- A gyermekek természetes közössége az iskola. A szociális kapcsolatok gyengülése, a családi szerkezet változása, a növekvő individualizmus mind erősíti azt az igényt, hogy az iskola vállaljon részt a közösségfejlesztésben, szánjon kellő figyelmet és időt a közösségek segítésére, fejlesztésre. Biztosítson teret kapcsolatok, barátságok kialakulására, tegye lehetővé a közös játékok, élmények átélését. Mindezekre időt, teret biztosít az egész napos iskola.

Összegezve, a jól működő egész napos iskolai ellátás egységbe foglalja a tanulók egyéni képességfejlesztésének, oktatásának, nevelésének teljes menetét.

Az egész napos iskolában – a közoktatási törvény rendelkezése alapján – a kötelező iskolai foglalkozások 16 óráig tartanak, egyéni kérelem alapján indokolt esetben van lehetőség a tanulók délutáni foglalkozások alóli felmentésre.

Az egésznapos iskolai gyakorlat társadalmi problémákra is választ kínál. A program tapasztalatai egybeesnek a köznevelési törvényben megfogalmazottakkal, amely az egész napos iskolát - megfelelő tartalom, személyi és tárgyi feltételek biztosítása esetében - bevezetendő, támogatandó modellként, oktatási reformként értelmezi.

Az iskola tanterve tartalmazza az egész napos iskolai ellátáshoz szükséges nevelési, oktatási programot.

Az egész napos iskola tervezett időbeosztása

8.00 – 8.30	Beszélgető kör, reggeli
8.30 – 9.15	1. tanóra
9.25– 10.10	2. tanóra
10.10 – 10.30	Szabadidő, tízórai, játék a szabadban
10.30 – 11.15	3. tanóra

11. 25 – 12.10	4.tanóra
12. 10 – 12. 50	Ebéd
12.50 – 13. 10	Szabadidő, szellőzés, játék a szabadban
13.10 – 13.55	5. tanóra
14.05 – 14.50	6. tanóra
14.50 – 15.00	Szabadidő, szellőzés, játék a szabadban
15.00 – 15.45	“Te órád” Alprogrami foglalkozások, Művészeti foglalkozások, sport tevékenységek, szakköri foglalkozások, digitális kompetencia fejlesztése
15. 45 – 16.00	Uzsonna, a nap zárása

- Az egész napra elosztott szabadidő sávokba jól illeszthetők a sajátos nevelési igényű tanulók rehabilitációs órái
- Délutánra művészeti vagy szakköri blokkot, alprogrami foglalkozásokat, illetve iskolán kívüli programot tervezünk.

A személyre szabott tanulástámogatást biztosító szervezeti keretek és tanulásszervezési eljárások

Többfunkciójú teremtervezés

Az intézmény osztálytermeinek berendezésénél elsődleges cél, otthonos környezetet nyújtson, és lehetőséget biztosítson a frontális, a kooperatív kiscsoportos vagy páros, illetve az elkülönült, egyéni munkavégzésre. Ezért a nehezen mozdítható padok helyett mobilizálható, körül ülhető asztalok, a könnyű helyváltoztatást biztosító, szabadidő- tevékenységekhez is alkalmas székek szőnyeg és babzsákfotelek találhatók a termekben.

Az osztályokban matematikai, anyanyelvi, természettudományos, kézműves és egyéb tevékenységek végzésére alkalmas területek vannak kialakítva. A nyitott polcokon található a különböző tanulást segítő kiadványok, kézikönyvek, eszközök, ezzel is segítve a diákok önálló tanulását, feladatvégzését. Minden teremben van egy nagy kerek asztal, mellette kis tábla. Ez a differenciált rétegmunka helyszíne, ahol kiscsoportokban összeülve lehet tanulni, közösen dolgozni.

Fontos része a termeknek a matracokból, puha párnákból kialakított meleg sarok, amely a beszélgető-kör, kiscsoportos olvasás, vagy nyugodt pihenés, játék helyszíne. Fontos cél, hogy otthonos környezetet nyújtson, és lehetőséget biztosítson a többszintű tanulásszervezés megvalósítására, az infó kommunális eszközök napi szintű használatára.

Tanórák helyett rugalmas időkeretek

A tanulás jelentős része tanórák formájában és projektekben zajlik. Az ideje rugalmas, függ a feldolgozandó anyagtól, a gyerekek állapotától, aktivitásától. Fontos szempont, hogy a Kerettantervben megfogalmazott, előírt óraszámok érvényesüljenek a projektek szervezése során. Projektek

Az élményszerű, tanulók aktív részvételére építő tanulás gyakorlatát kívánja megvalósítani. Fontos célként fogalmazódik meg, hogy a gyerekek képesek legyenek összefüggéseikben szemlélni a világot.

A projekt módszer jó lehetőséget teremt a kompetencia alapú oktatás megvalósítására, a kulcskompetenciák fejlesztésére, az érdeklődés és intelligencia típusok szerinti

differenciálásra. Ezért a tananyag arra alkalmas részci projekt módszerrel kerülnek feldolgozásra.

Az adott évfolyamokon megvalósuló projektek végiggondolása, kialakítása folyamatos feladat. Fontos, hogy a projektek tartalma építsen a gyerekek érdeklődésére, ezért minden évfolyamon vannak előre nem tervezhető, a gyerekek érdeklődéséből kiinduló projektek. Ezek mellett megvalósulnak tervezett, már hagyományokkal rendelkező projektek is. A projektek szervezése, koordinálása

– valamennyi érintett pedagógus együttműködésével – az osztályfőnökök feladata.

A differenciált tanulásszervezés

Egy-egy osztályon belül, különböző szinteken lévő, tanuló közös tanulása folyik. Ahhoz, hogy mindez gördülékenyen működjön, új tanulásirányítási módszerek alkalmazása szükséges. Fontos, hogy a tanulók önálló feladatvégzése, páros vagy kiscsoportos munkája megvalósuljon, ez biztosítja a pedagógus számára a tanulási folyamat többszintű, egyéni sajátosságokhoz igazodó szervezésének lehetőségét. Ezért a frontális tanítás gyakorlatát ritkán alkalmazzák a program pedagógusai. A leggyakrabban alkalmazott tanulásszervezési módok a kooperatív tanulás, a differenciált rétegmunka, az individualizált tanulás.

A kooperatív tanulás

A kooperatív feladatvégzés

- lehetővé teszi, hogy a tanulók meg lévő ismereteiket mozgósítva közös megoldási stratégiát dolgozzanak ki.
- Fejleszti az együttműködési készséget; alakítja a vélemények különbözőségének tiszteletét, a kulturált vita, érvelés tudományát.
- Biztosítja, hogy a csoporttagok eltérő nehézségű feladatrészek elkészítésével járuljanak hozzá a csoport közös munkájához. Ezzel egymás elfogadása, a különböző teljesítmények elismerése fejleszthető.

Optimális esetben a kooperatív tanulásban minden tanuló részt tud venni. Heterogén csoportösszetétel esetén - az egyenlő részvétel érdekében - biztosítani szükséges a csoporttagok egyéni lehetőségeihez igazított differenciált részfeladatokat, tevékenységeket. Előfordul azonban, hogy egyegy tananyagrészt ezt nem teszi lehetővé. Ekkor a többi tanuló közös munkavégzése alatt nyílik lehetőség arra, hogy a pedagógus, felszabaduló idejét hasznosítva, egyéni, intenzív fejlesztőmunkát végezzen azokkal a diákokkal, akiknek erre szükségük van. A páros munka során az egymást segíteni tudó diákok közös munkája folyik. A tanulók megtapasztalják, hogy számíthatnak egymásra, társaiktól bármikor kérhetnek segítséget.

Egyéni feladatvégzés, differenciált rétegmunka

A differenciált tanulás-szervezés meghatározó munkaformája a tanulók önálló, egyéni feladatvégzése.

Ez megvalósulhat differenciált rétegmunkaként, amikor a diákok a szerint kapnak feladatokat, hogy az ismeretszerzés, készségfejlesztés mely fokon állnak, milyen tevékenység szolgálja optimálisan a fejlesztésüket.

A szintek nem merevek, akár blokkon belül lehet váltani. Az a cél, hogy indirekt tanítói irányítással a diákok maguktól válasszák a szintjüknek megfelelő feladatot, tevékenységet.

Amennyiben az osztály légköre baráti, elfogadó, az állandó megerősítő visszajelzés nem marad el, a hiba a tanulási folyamat természetes velejárójaként jelenik meg, hamar kialakul a reális önértékelés képessége.

Individualizált tanulás

A differenciált rétegmunka mellett az egészen személyre szabott individualizált tanulás gyakorlata is fontos:

- a sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztésénél,
- kiemelkedően tehetséges tanulók esetében,
- lassan haladó, társaitól lényegesen lemaradó gyerek esetén,
- egyéni szükségletek, helyzetek (pl. hosszabb hiányzás) esetén.

Az önálló tanulás egyéni módszercinck, technikáinak tanítása

Az egyéni fejlesztést biztosító tanulás-szervezés elengedhetetlen feltétele, hogy a tanulók képesek legyenek önálló, egyéni munkára. Ehhez el kell sajátítaniuk és alkalmazniuk kell az önálló tanúláshoz szükséges technikákat, módszereket.

Ennek érdekében:

- A gyerekek az iskolába kerülés első pillanatától kezdve a különböző tanulási szituációk önálló, illetve társai közös megoldására készítjük.
- A program tanítói, tanárai tudatosan tanítják a diákoknak az önálló tanulás technikáit, majd ezek alkalmazását segítik a délelőtti tanulási blokkok idején, az 5-6. osztályosoknak az egésznapos foglalkoztatás keretei között, illetve a tanulószobás osztályosoknak a blokkokra való felkészülés alkalmával.
- Fokozatosan alakítják az önálló feladatválasztás, feladatvégzés algoritmusait, a különböző eszközök, segédkönyvek, szótárak helyes használatát.
- Kiemelt feladat az önellenőrzés képességének kialakítása. Egyetlen pedagógiai folyamat sem nélkülözheti a visszacsatolást, a megerősítést, a hibák javítását. Az ellenőrzést nagymértékben a diákokra bízva. A hiba megtalálása, újbóli végiggondolása és kijavítása az ismeretszerzési folyamat szerves része.

A felsorolt tanulás-szervezési eljárásokat az intézmény pedagógusai nem tekintik véglegesnek, a további fejlesztés lehetőségein közösen gondolkoznak, tudva, hogy nagyfokú tudatosságot, komoly előkészületet igényel a tanulási helyzetek olyan megszervezése, hogy minden tanuló számára valóban hatékony legyen.

Nevelési alapelvek, kiemelt fejlesztési területek

A kiemelt fejlesztési feladatok az iskolai nevelésnek, oktatásának valamennyi elemét áthatják, elősegítik a tanítási-tanulási folyamat szemléleti egységét, szolgálják a tanulók személyiségének fejlesztését.

A kulcskompetenciák kiemelt fejlesztése

Az iskolai oktatásnak alapvető szerepe van abban, hogy a diákok megszerezzék azokat a kulcskompetenciákat, amelyek elengedhetlenek saját sorsuk, lehetőségeik alakításához. Ez a folyamat igen differenciált, a tanulók egyéni lehetőségeihez szükséges igazítani.

Az iskolai tevékenységek, tananyagtartalmak, módszerek alkalmazása során kiemelt figyelmet fordítunk az anyanyelvi, az idegen nyelvi kommunikáció, a matematikai, természettudományos, a digitális kompetenciák folyamatos, differenciált fejlesztésére.

A pedagógusok által alkalmazott tevékenység központú tanulásszervezés, a felfedező, problémamegoldó tanulási helyzetek, a kooperatív tanulás, a beszélgető-körök sokasága jó terepet jelent a kulcskompetenciák folyamatos fejlesztéséhez. A differenciált, egyéni sajátosságokhoz igazodó tanulásszervezés biztosítja, hogy minden egyes tanuló esetében saját

szükségeinek megfelelően történjen a kulcskompetenciák fejlesztése. Az esztétikai, művészeti kifejezőképesség fejlesztésére mind a tanórai (dráma, tánc, ének, hon és népismeret, etika, fazekasság) kereteken belül, mind a szabadidőben nagy súly helyeződik. Az egész napos iskola minderre további lehetőséget teremt. A tanulási folyamat nem tanítás, hanem tanulasközpontú szervezése folyamatos terepet biztosít az önálló tanulási kompetencia fejlesztéséhez. Az iskola tudatosan, - helyi tantervében évfolyamokra bontott módon tervezi és - valósítja meg a tanulási technikák tanítását.

A szociális és állampolgári, valamint a kezdeményezőképeség és a vállalkozói kompetenciák fejlesztésére kiválóan alkalmas a tanulók együttműködésére, kölcsönös felelősségére építő kooperatív tanulási helyzetek sokasága, az önálló döntésen, egyéni felelősségen alapuló rétegmunka gyakorlata, valamint az integrált nevelésből adódó, társakért érzett felelősség kiemelt szerepének hangsúlyozása.

A tanórai lehetőségeken túl az aktív diák-önkormányzati élet terepet biztosít a tanulókat és a közösséget érintő helyzetek demokratikus megoldásának gyakorlására. A szociális érzékenységet fejlesztő tevékenységek rendszeresek a programban (gyűjtések, támogatások szervezése).

A kompetenciaterületek nagy részben fedik egymást, egymásba fonódnak. A személyközpontú iskolai szemlélet, a problémamegoldó, kreatív, a tanulók önállóságára és együttműködésére építő, differenciáló adaptív tanulás-szervezési gyakorlat, az elfogadó, a különbségeket érték-ként kezelő légkör, az integrált nevelés megvalósítása jó terepet biztosít a kulcskompetenciák fejlesztéséhez.

Énkép, önismeret

Az iskola pedagógusai kiemelten fontosnak tartják, hogy segítsék a gyerekeket önmaguk megismerésében, reális értékelésében, elfogadásában.

A pedagógusok értékelő munkáját a pozitívumok kiemelése, az elért eredmények megerősítése jellemzi. A hibák elfogadása, azok közös végiggondolása, kijavítása természetes. Fontos a belátás erősítése az ítékezés helyett. Az árnyalt, szöveges értékelés, a tanulói önértékelés komoly segítséget jelent ehhez.

A tanulók gyakran értékelik önmagukat, elért eredményeiket, az ennek érdekében tett erőfeszítéseket. Gyakran adódik lehetőségük arra, hogy ők döntsék el, milyen tanulási formában dolgozzanak, milyen nehézségű feladatot, tevékenységet válasszanak. Ezek a döntések feltételezik és fejlesztik a reális önismeretet. A tanórák végeztével, nagyobb tananyag-rész lezárásakor mindig adott a lehetőség a tanulók számára saját munkájuknak elemzésére. Fontos a társaktól érkező értékelés is. A harmadik évfolyamtól a tanulók félévi és év végi értékelésének része a tanulói önértékelés.

Az integrált nevelés személyiségfejlesztő hatása az énkép, az önértékelés kialakításában is érvényesül. A gyerekek elfogadják sérült társaikat, elismerik teljesítményüket, tudatosan bennük, hogy mindig a saját lehetőségeikhez célszerű mérni az elért eredményeket.

Tudatos, aktív állampolgárrá nevelés

Társadalmi elvárás, hogy a tanulók elsajátítsák, gyakorolni tudják az aktív, sorsáért, közösségéért felelősséget vállalni tudó léthez szükséges tudásokat, készségeket. Erre a tantárgyi keretek – Ember és társadalom műveltségi terület – számos lehetőséget kínálnak.

E mellett szükséges az olyan iskolai, tanórai környezet, amely az aktív állampolgári léthez fontos tevékenységek gyakorlására alkalmasak. Demokráciát csak demokratikus légkörben lehet tanulni. A demokratikus iskolai, tanórai lét, a pedagógusok – diákok együttműködésére, egymás tiszteletére építő helyzetek segítik a tudatos „iskolapolgárra”, majd állampolgárrá nevelést. Ha a diákok nem csupán a pedagógusok utasításainak végrehajtói, hanem saját iskolai életük, tanulásuk szervezői lesznek, megtapasztalják a döntések és felelősségek súlyát, összefüggéseit.

A tanulók aktív részvételére építő, döntési és felelősség vállalási helyzeteket biztosító tanulásszervezési gyakorlat, az elfogadást erősítő kooperatív munka alkalmazása rengeteg lehetőséget kínál az aktív állampolgári magatartáshoz szükséges részképességek (tolerancia, döntés, együttműködés, kommunikáció, érvelés, elfogadás stb.) gyakorlására.

Az egésznapos nevelési környezetben megvalósuló kötetlenebb társas együttlét, a beszélgetőkörök erősítik az elfogadást, a társak helyzetének megértését, a felelősségvállalás, a kommunikáció, érvelés és érvek elfogadásának fejlesztését.

Kiemelten fontos az iskolai élet demokratikus megszervezése, a diákképviselő, a diák önkormányzat működtetése. A közös szabályalkotás, éves és havi tervek összeállítása, a diákok véleményének kikérése és tiszteletben tartása az adott csoportot, osztályt, iskolát érintő kérdésekben elengedhetetlen a tudatos állampolgárrá neveléshez.

Gazdasági, pénzügyi nevelés

Új kihivásként jelenik meg az iskolai gyakorlatban a gazdasági, a gazdálkodás, a pénz világára vonatkozó tapasztalatok, ismeretek tudatosításának, rendszerezésének igénye. Társadalmi elvárás, így része a felnőtt életre való felkészítésnek, hogy a tanulóknak kialakuljon az értékteremtő munka, a pénzügyi javakkal való ésszerű gazdálkodás igénye.

Az iskolai nevelésnek fontos szerepe van abban, hogy a diákok – életkori sajátosságaikhoz igazított módon – tapasztalatokat szerezzenek a gazdasági élet különböző területeiről. Segíteni kell a tanulókat abban, hogy tudatos fogyasztóvá váljanak, legyenek képesek mérlegelni saját fogyasztói magatartásukat, tanuljanak meg a pénzzel ésszerűen bánni. Fontos, hogy el tudjanak igazodni a fogyasztási javak, marketinghatások és a valós igényeik és lehetőségeik között.

A gazdasági nevelés során érdemes kihasználni a tantárgyak nyújtotta lehetőségeket, és a beszélgetőköröket is.

E mellett az iskolai élet különböző területein – vásárok szervezése, osztálypénzzel való gazdálkodás, pénzügyi tervek készítése – adódnak lehetőségek a gazdasági ismeretek mélyítésére.

A rendszeres jótékony célú rendezvények bevételeinek célszerű felhasználásának végiggondolása, megszervezése, elosztása szintén fejleszti az erőforrásokkal való felelősségteljes magatartás kialakítását. Az évente megrendezésre kerülő bolhapiacra pedig – felnőtt segítség mellett – közvetlen tapasztalatokat szerezhetnek a diákok a gazdasági életről.

Környezeti nevelés, az iskolai környezeti nevelés elvei, feladatai

A felnövekvő nemzedékre hárul az a feladat, hogy képes legyen a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására. Ehhez olyan tevékeny, kreatív gondolkodásmóddal rendelkező diákokra lesz szükség, akik átlátják a természet, a társadalom, a fogyasztói szokások összefüggéseit, és felelősséget éreznek egyéni és közösségi tetteikért.

Kisiskolás kortól kezdve tudatosítani kell tanulóinkban, hogy tevékenyen részt tudnak venni környezetük megóvásában. A saját környezet rendben tartása, a szelektív hulladékgyűjtés, a közösen végzett udvar, erdő stb. takarítások, az állatok védelme, téli etetése mind arra adnak lehetőséget, hogy érezzék, ők is sokat tehetnek természet értékeink védelmében. A víz, a levegő és az egyéb világnapok közös, aktív megünneplése ugyanezt a célt szolgálja.

Nagy figyelmet szükséges fordítani a tanulók természettudományos gondolkodásmódjának fejlesztésére. Ha a gyerekek érzékennyé válnak környezetük állapota iránt, képesek lesznek a környezet minőségi változásainak megismerésére, elemi szintű értékelésére, a környezeti értékek felismerésére és megbecsülésére, kialakul a felelősség érzése.

Fontos a tanulóknak kialakítani, hogy a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartás egyéni és közösségi szinten egyaránt meghatározó erkölcsi alapelv.

A környezeti nevelés érdekében fontos tudatosítani a tanulóknak, hogy

- a környezet minőségének megőrzése, fenntartása és javítása egyéni és közös kötelesség,
- minden egyes ember képes hozzájárulni a környezet védelméhez, •a természeti erőforrásokat ésszerűen kell felhasználni, •a környezet az emberiség közös öröksége.

A környezeti nevelés célja a környezetükért felelős, környezetéért tenni tudó, a környezetszennyezés veszélyeit felismerő tanulók nevelése.

A környezeti nevelés célja, hogy erősítse a tudatosságot, teremtsen lehetőséget a környezetvédelem gyakorlására, aktív részvételen alapuló magatartás kialakítására a környezetvédelemben és a természeti erőforrások ésszerű és előrelátó felhasználásában. A környezeti nevelésnek az életkori sajátosságoknak megfelelő módon az oktatás minden szintjén, valamennyi tantárgyban meg kell jelennie. Ennek érdekében ki kell alakítani a tanulóknak:

- a környezettudatos magatartást,
- a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő életvitelt, •a környezet szeretetét, védelmét,
- az egészséges életmód igényét.

Testi és lelki egészség nevelés, az iskolai egészségnevelés elvei, feladatai

Az iskolára egyre nagyobb felelősség hárul az egészséges életmódra való nevelés területén. Nem csak a betegségek megelőzésére szükséges figyelni, hanem az egészséges állapot örömteli megélésére, tiszteletére is. Az integrált nevelés biztosítja, hogy tanulóink elfogadják, Az egészségneveléssel kapcsolatos munkát az osztályfőnökök segítő szakemberekkel együttműködve koordinálják. Az egészségnevelésben segítő szakemberek: az iskolaorvos, a védőnő, pszichológus, gyógypedagógusok, tanítók és tanárok.

Az egészségnevelés fő színterei: tiszteljék sérült társaikat.

A pedagógusok személyes példájukkal, őszinte beszélgetésekkel, a dramatikus helyzetek kínálta átéléssel segítsék a gyerekeket abban, hogy képesek legyenek, életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni. Segíteni kell a tanulókat a káros függőséghez vezető szokások (dohányzás, alkohol és drogfogyasztás) kialakulásának elkerülésében. Tájékoztató előadások, őszinte beszélgetések, filmek elemzése, mind-mind lehetőséget kínálnak erre.

A pedagógusok továbbképzése fontos annak érdekében, hogy felkészülten, támogatást nyújtva tudják kezelni ezeket a helyzeteket.

Az önértékelés fejlesztése, a döntési helyzetek gyakori átélése segít abban, hogy a fiatalok saját értékeik szerint cselekedjen. Tudatosítani kell bennük, hogy felelősek saját döntéseikért. Erre a drámapedagógiai módszerek alkalmazása is lehetőséget teremt.

A pedagógusok személyes példáikkal ösztönzik a tanulókat az erőszakmentes kommunikáció elsajátítására, használatára. A beszélgetőkörök, az együttműködésen alapuló kooperatív tanulási helyzetek kitűnő alkalmat biztosítanak ennek gyakorlására.

A cél, hogy a tanulóknak olyan kapcsolata alakuljon ki a tanítókkal, tanárokkal hogy szükség esetén bizalommal forduljanak hozzájuk. E mellett gyakran tartanak különböző szakemberek, orvosok, pszichológusok előadásokat. Ezek az előadások inkább ismereteket nyújtanak, és szintén nagyon fontosak.

- Szakórák, szaktárgyi ismeretek az egészséges életmódról
- Mindennapos testnevelés, mindennapos testmozgás
- Szűrővizsgálatok az egészségi állapot felmérésére
- Tanácsadás diákoknak, tanítóknak, tanároknak, szülőknek
- Adott esetben külső intézmények segítségének igénybevétele

Az egészségnevelés területén alkalmazott módszerek:

- Prevenációs foglalkozások, megbeszélések osztályfőnökök, szaktanárok vezetésével
- Az egészséges táplálkozás kritériumainak érvényesítése az iskolai étkezésben
- Egészséges és biztonságos iskolai környezet, megfelelő higiénias feltételek kialakítása
- A mindennapos testnevelés és mindennapos testmozgás, szükség esetén gyógytestnevelés biztosítása
- Tömegsport rendezvények, szabadidős programok szervezése
- A veszélyeztetett diákok segítése szülők, segítő szakemberek bevonásával
- A tanárok felkészítése a drog, az alkohol és a dohányzással kapcsolatos esetek kezelésére. Az egészségügyi szűréseket az iskolaorvos és a védőnő végzi. Az eredmények alapján az iskolaorvos, felveszi a kapcsolatot a családokkal, a pedagógusokkal, gyógytestnevelővel.

A tanulók fizikai állapotának, edzettségének mérését a testnevelők minden évben kétszer elvégzik. Az egészséges életmódra nevelés fontos színtere az iskolai testnevelés óra. A mindennapos testnevelés keretében diákjainknak heti öt testnevelés órájuk van. E mellett a havi rendszerességgel szervezett Játékos sportfoglalkozások, Manó Olimpia mozgásos tevékenység kínálata kiváló lehetőséget teremt a testmozgásra.

Ehhez optimális feltételeket biztosít a jól felszerelt tornaszoba, 2021-ben kialakított kézilabdacsarnok, az iskolai udvar, valamint a városi sportpálya.

Az iskola fontosnak tartja az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását. Ennek színterei az osztályfőnöki órák, a természettudományos és a testnevelés órák. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát, ismerjék fel a vészhelyzeteket és sajátítsák el, mikor és hogyan kell segítséget, mentőt hívni. Életkoruknak megfelelő mértékben sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegélynyújtási módokat.

Önálló szabadidő-felhasználásra nevelés

A szabadidő hasznos, tartalmas eltöltésére nevelés nagyon fontos feladat. Új társadalmi kihívást jelent, hogy szűkülnek a közösségi terek, a szabadidő eltöltésének lehetőségei individualizálódnak, hódítanak a számítógépes játékok.

Az egész napos foglalkoztatás során a diákok szabadidejük jelentős részét az iskolában, társaik között töltik. Ez jó lehetőséget teremt a közösségi terek bővítésére, a társakkal együtt töltött szabadidős tevékenységek értéként való megélésére.

A szabadidő eltöltését is tanulni kell. Az egésznapos iskola időbeosztása, szervezeti formái alkalmat nyújtanak a szabadidő célszerű eltöltésének megismerésére, gyakorlására. A reggeli beszélgetőkör, a közös beszélgetés, egymás felé fordulás, a napi feladatra való hangolódás színtere. A délelőtti, mozgással, szabad levegőn töltött idő, az ebéd utáni pihenés, olvasás, mesehallgatás is a hasznos szabadidő eltöltésére mutat példát.

A szabadidős foglalkozások során a pedagógusok által kezdeményezett mozgásos-, népi-társas- és egyéb játékok lehetőséget biztosítanak a közös tevékenységek örömeinek átélésére. A szabadidő során cél, hogy többféle lehetőségek közül tudjanak a diákok választani. A délutáni kézműves, dráma, nyelv, zene és sport foglalkozások a szabadidő hasznos, fejlesztő eltöltésére biztosítanak lehetőséget. A zenei foglalkozások szervezését a városban működő zeneiskola is segíti.

Az egésznapos foglalkoztatás lehetőséget biztosít különböző sport tevékenységek megismerésére. Minden évfolyam úszni jár, és lovagolni is. A környező lehetőségek függvényében változnak a sportolási lehetőségek. A városban működő szakosztályok többféle sportolási lehetőséget biztosítanak a diákok számára.

Fontos az iskolán kívüli szabadidős lehetőségek megismerése. Péntek délutánonként gyakran szerveznek iskolán kívüli programokat a pedagógusok és a diákok. Együttműködő a kapcsolat

a Kulturális Központtal és a Várkastéllyal, ahol a színvonalas kiállítások, színházi előadások, koncertek gyakori résztvevői a tanulóink.

Pályaorientáció, felkészülés a felnőtt életre

Az iskolának feladata, hogy felkészítse tanulóit a további iskola- és pályaválasztásra. Fontos az egyéni adottságok, képességek megismerésén alapuló önismeret fejlesztése, a különböző pályák, foglalkozások tartalmának, követelményeinek és a hozzájuk vezető utak tartalmának minél szélesebb megismerése, a lehetőségek és a vágyak összehangolása.

Lehetőség szerint ismerjék meg a tanulók a különböző foglalkozásokat, ha lehet gyakorlati kipróbálás útján is.

Fontos tudatosítani a fiatalokban, hogy életük során pályamódosításra is kényszerülhetnek, így az egész életen át tartó tanulás fontosságára is utalunk.

A sajátos nevelési igényű tanulók továbbtanulását a szülők a gyógypedagógus segítségével gondolják végig. A különböző szakiskolák lehetőséget biztosítanak arra, hogy az érdeklődők mélyebben megismerhessék az iskola működését, és az elsajátítandó szakmát.

A pályaorientáció kialakítása hosszabb folyamat, a különböző tanórai, tanórán kívüli területek, iskolai és családi tevékenységek összehangolásán alapul.

6. Közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A tanulók közösségi emberré nevelése, szocializációja az iskola kereti közt főként az osztályközösséghez kapcsolódik. Itt zajlik a tanulók közös életének jelentős része és az iskola fő funkciója, a tanulás is. Figyelemmel kívánunk lenni az osztályon belüli tevékenység és szerepstruktúrára.

A főbb szerepkörök

- Alaptevékenység (szervezés, rendteremtés) irányítása.
- Másodlagos tevékenység (segítségnyújtás, védelem, együttérzés).
- Marginális tevékenység (ünnepek, sport, farsang, hangulatteremtés).
- Intellektuális közvetítés (tájékozottság, vélemény, közvélemény befolyásolása).
- Emocionális közvetítés (szórakozás, kirándulás).

Közösségfejlesztés az oktató-nevelő munkában Az iskola pedagógia sajátosságának megjelenése az egyes képzési szakaszokban a következő közösségfejlesztő nevelőmunka folyik: Alsó tagozat (1-4. évfolyam) Az iskola kiemelt feladata a szilárd alapkészségek tanítása. Az anyanyelv tanítása során az 1-4. osztályban tanítók a tanulók már meglévő tudását fejlesztik, tervszerűen alakítják, illetve gazdagítják az olvasást és a szóbeli és írásbeli nyelvhasználatot. Az osztály-, illetve órakeretben folyó tevékenységek feladata az anyanyelvi jártasságok, készségek, képességek fejlesztése. A szociális hátrányok és a tanulási nehézségek leküzdését segítő felzárkóztató tevékenységek az órarendbe illetve történnek. A beszédhibás gyerekekkel logopédus foglalkozik. A kiemelkedő képességű tanulók lehetőséget kapnak tehetségük kibontakoztatására a különböző szakkörökben alprogramok és a kötelező tanítási órán a DFHT és a DFHT-KIP tanórák keretében.

A tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését szolgálja:

- A szűkebb és tágabb hazához való kötődés érzését környezetünk megismerésének és megővésének igényét egyrészt a környezetismeret tantárgy tanításának óráin, másrészt a séták, kirándulások alkalmával alakítjuk ki tanulóinkban.
- Iskolai sportköri foglalkozás.

A NAT-ban megfogalmazott nevelési célok megvalósításának módjai a tantervekben kerültek részletes kifejtésre.

A közösségfejlesztés feladatai

A közösségfejlesztés kiemelt nevelési feladat, hiszen a gyerekek mindig valamilyen közösség (család, iskola, nemzet stb.) részei. Fontos, hogy a tanulóknak kialakuljon a közösségért érzett felelősség tudata, és az érzés, hogy a közösségért tudnak tenni valamit.

Az iskolai élet keretein belül, az egész napos iskolai gyakorlatban számtalan lehetőség adódik erre.

Az intézmény pedagógusai tanulásszervezések során gyakran alkalmazzák a kooperatív (páros, csoportos) tanulás gyakorlatát. Ezekben a helyzetekben szükséges a társak közötti együttműködés, a közös felelősségvállalás, a közös tevékenység megvalósítása. Ezáltal fejlődik a véleményformálás, az érvelés, a vita és az elfogadás tudománya.

Tanulási helyzetekben együttműködésre törekszenek a tanulók, így egymás legyőzése helyett egymás segítése, társuk teljesítményének elismerése válik értékévé.

Közösségfejlesztő hatású a sérült gyerekekkel, fiatalokkal való folyamatos törődés, elfogadva, hogy ők is a közösség teljes értékű tagjai. Ehhez a tanítók, tanárok példaértékű magatartása is szükséges.

Fontos, hogy a tanulók felelősek saját környezetükért, annak kialakításában, rendben tartásában részt kell vállaljanak. A közösség érdekében végzett munka elismerése a társak és a pedagógusok részéről egyaránt fontos.

A tananyag összeállításánál is kínál lehetőséget arra, hogy más közösségek (más népek meséi, indián legendák, stb.), más sorsú emberek életével megismerkedjenek a gyerekek, ezzel fejlesztve elfogadásukat, nyitottságukat.

Fontos, hogy érezzék, a közösség tagjaiként tudnak segíteni nehezebb körülmények között élő társaiknak. Az iskolában gyakoriak a gyűjtések beteg, szociálisan hátrányos helyzetű, nevelőotthonban élő, vagy menekült gyerekek megsegítésére.

Az osztályközösségek alakítását szolgálják az osztályonkénti évnyitó kirándulások, az évszázadi rendezvények, az osztály szintű kirándulások, színház- és múzeumlátogatások.

Az iskola fontosnak tartja a különböző évfolyamra járók egymás közötti kapcsolatainak az erősítését, az iskolaközösség alakítását is.

E célt szolgálja az érkező elsősök ünnepélyes avatása, amikor minden osztály közös játékkal, kis ajándékkal várja az elsősöket. Ez a cél a végzős tanulók búcsúztatásakor is, amikor hasonló módon, szintén minden osztály elbúcsúzik a ballagóktól.

Szokássá kell válnia, hogy a magasabb évfolyam osztályai patronálják a kisebbeket, ezáltal jobban megismerhetik egymást. A testvérosztályok együttműködésének kialakítása.

A karácsonyi vásár, a közös, meghitt ünnepek, Manó Olimpia, a Tavaszi Fesztivál, a farsang a húsvéti készülődés, a pünkösdi királyválasztás mind az együvé tartozás érzésének kialakítani szolgálják. A közös játék, a nyaralás élményét biztosítja az erdei iskola és a nyári tábor is

7.A tanuló tanulmányi munkájának értékelése, a beszámoltatások rendje, az otthoni házi feladatok meghatározása

A Program sarkalatos pontja az értékelés, amely a tanítási - tanulási folyamat minden mozzanatára kihat.

A pedagógusok értékelő magatartásának és a tanulók önértékelésének jellemzője a pozitívumokra való támaszkodás, az elért eredmények megerősítése.

A teljesíthető tevékenység biztosítja az örömteli, kudarc nélküli tanulás lehetőségét. Ugyanakkor az elért teljesítmény értékléscskor nem hagyható figyelmen kívül az adott tanuló aktuális teljesítőképessége, az, hogy saját lehetőségeit mennyire használta ki a munka, a feladat elvégzése érdekében. A tévedések megbeszélése, kijavítása közösen történik. A hibák elfogadása, a tanulási folyamat részeként való kezelése a biztonság érzését nyújtja, mentesíti a tanulókat a szorongástól.

Az iskola alapelvei összecygeztethetők az osztályzatokban kifejeződő minősítő értékeléssel.

A program célja, hogy az értékelés során első és második osztály félévében

- ne minősítsen, hanem fejlődési állapotról számoljon be;
- számba tudja venni, hogy a tanuló az előző szintjéhez, önmagához mérten mennyit fejlődött;
- megjelenjék, hogy a gyerek saját lehetőségeit mennyire aknáza ki.

Az értékelés menete

Az első és második osztály félévében a tanulók írásbeli - digitális naplóban rögzített - értéklése félév zárásakor és a tanév végén történik.

A tanévközi értéklés az második évfolyam félévétől kezdődően jelenik meg.

Első osztályban félévkor és év végén és második osztály félévkor egyénre szabott fejlődési beszámolót kapnak kézhez a gyerekek és szüleik. Az értéklési szempontok összetettek, nem egy-egy tantárgyra, hanem a gyermek egész személyiségének fejlődésére koncentrálnak.

Tartalmazzák:

- a tanulást befolyásoló tényezők fejlettségének,
- érzelmi életének,
- társas kapcsolatainak,
- a tanulási technikák szintjeinek fő jellemzőit,
- a kommunikációs és olvasási képességek
- a számolási és matematikai képességek
- a művészeti és mozgásos tevékenységek
- illetve a tanult tantárgyak értéklését.

Tanév végén az értéklő lapok az optimális szinteket röviden tartalmazzák, az ahhoz és önmagához viszonyított fejlődés együtt jelenik meg, több alternatíva közti választás lehetőségét biztosítva.

Például olvasás - írás készség értéklése (1. oszt. évvégén)

- Hangos olvasás: betűzve, szótagolva, szóképekben, szólamokban, folyamatosan hangsúlyozva olvas.
- Hangos olvasás pontossága: sok hibával, kevés hibával, hibátlanul olvas.
- Szövegértés szintje: nem érti, segítséggel érti, érti az olvasott szöveget.
- Szövegfeldolgozás szintje: még nem képes önállóan szövegfeldolgozásra, segítséggel, algoritmus alapján, önállóan dolgozza fel a szöveget.
- Olvasási tempója: lassú, megfelelő, gyors.
- Az írás grafikai kivitelezése: általában szabálytalan, általában szabályos, szabályos, rendezetlen, változóan rendezett, rendezett.

Az első évfolyam első és második félévében szöveges formában zajlik a tanulók teljesítményének értéklése, félévkor szöveges értéklést kapnak, majd a második félév után megjelennek az érdemjegyek, és az év végi záró értéklés érdemjegyekkel történik.

Ennek megfelelően

- a tanulók értékelése második félév után ötfokozatú érdemjegyekkel történik.
- A magasabb évfolyamba lépés feltétele a kerettantervben meghatározott továbbhaladási feltételek elérése.
- Az értékelés során az első négy évfolyamot egységként kezelve, a negyedik osztály végére adja meg a továbbhaladási feltételeket, addig az automatikus továbbhaladás elvét követi, igazodva a gyerekek eltérő fejlődési üteméhez.
- Javítóvizsgára kötelezett az a tanuló, aki az ötödik, hatodik, hetedik, nyolcadik évfolyamon nem teljesítette a tantervben feltüntetett továbbhaladási feltételeket, illetve a hetedik, nyolcadik osztályban az év végi értékeléskor egy vagy két tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott. A javítóvizsgán a tantervben meghatározott követelmények teljesítése esetén juthat túl.
- Az integrált, enyhén értelmi sérült tanulók értékelése során az adott évfolyamon feltüntetett csökkentett követelményrendszer a meghatározó.
- Az egyéni haladási tempóra figyelve kellő egyéni fejlesztés, differenciált tanulásszervezés segítségével amennyiben lehetséges – kerüljük az évismétlést.

A tanulók szóbeli és írásbeli beszámoltatásának rendje, formái

Az iskola pedagógusai a tanulói teljesítmények, az egyéni haladás folyamatos megfigyelését, elemzését tartják célravezetőnek. A differenciáló tanulásszervezési eljárások, a kiscsoportokban végzett munka, az egyéni fejlesztés mind lehetőséget teremt erre. A diagnosztizálást, a hibák korrigálását, a tanulói feladatvégzés folyamatos, segítő megfigyelése biztosítja.

Az első évfolyamon kezdődően írnak mérést a tanulók. Az írásbeli beszámoltatás fontos elve, hogy időben differenciáltan, az adott tananyagrészt biztos elsajátítása után történik. A sajátos nevelési igényű tanulók mérőlapjai a rájuk vonatkozó, szükség szerint csökkentett ismeretanyagot, tevékenységet tartalmaznak. Célszerű a beszámoltatást a nagyobb témakörök lezárásakor elvégezni. Minden évfolyamon lehetőség biztosított javító dolgozat írására.

Aznévfolyamokon az írásbeli beszámoltatások minősítése osztályzattal történik. A százalékos teljesítmény és az osztályzás összefüggése a következő:

Százalékos érték	Minősítés
90 -100 %	Jeles
71 – 89 %	Jó
51 – 70 %	Közepes
34 – 50 %	Elégséges
0 – 33 %	Elégtelen

Az alsó tagozaton szóbeli beszámoltatás csak ritkán fordul elő (verse, memoriterek számonkérése). Helyette önként vállalt kiselőadások megtartása, gyűjtőmunkák ismertetése történik. A felső tagozaton az osztályokban az adott tantárgytól függően szóbeli beszámoltatás is történik, de ennek rendje, formája nem szabályozott. A szóbeli beszámoltatás alkalmazásánál az iskola pedagógiai elvei a meghatározók (megerősítés, differenciálás, egyéni lehetőségek figyelembevétele).

Vizsgák rendje

Hetedik és nyolcadik évfolyamon a tanulók szóbeli beszámolók, vizsgák keretében számot adnak tudásukról. A vizsgák szervezésekor cél a fokozatos terhelés megvalósítása.

Hetedik évfolyam első félévének zárásakor a diákok maguk által választott tantárgyból tesznek szóbeli vizsgát.

Év végén – a vizsga előtt két, három héttel - véletlenszerűen kihúzott tantárgyból vizsgáznak a tanulók. Így elkerülhető, hogy rangsor alakuljon ki a tantárgyak között, erősíteni lehet az összes tantárgy folyamatos évközi tanulásának fontosságát.

A sajátos nevelési igényű tanulók a rájuk vonatkozó tartalmakhoz, követelményekhez igazított tételsort kapnak, és a vizsga során biztosított számukra a sérülésükből adódó hátrányok kompenzálásának minden lehetősége.

Nyolcadik osztályban a tanulók mestermunkát készítenek. A mestermunka elkészítésére - amely írásos anyagból és egy témához kapcsolódó tárgyiból áll - az egész tanév a diákok rendelkezésére áll. Cél, hogy megvalósuljon az önálló adatgyűjtés, a gyűjtött anyagok feldolgozása, rendszerbe szervezése, az ismeretszerzési folyamat tudatos megvalósítása. Munkájukat egy általuk felkért konzulens pedagógus segíti.

Az első félév zárásakor a diákok általános tájékozottságukról, érdeklődésükről adnak számot.

Beszámolnak az általuk választott tervezett mestermunkáról, év végén történik a mestermunkák bemutatása. A tanulók 15-20 percen számolnak be diáktársaiknak, pedagógusaiknak, a meghívott vendégeknek az elkészített mestermunkáról, bemutatják az elkészített alkotásukat. A mestermunka jól szolgálja a kulcskompetenciák fejlesztését.

Az írásbeli beszámoltatás formái	Funkciója	Gyakorisága	Rendje	Az értékelésben betöltött szerepe	Korlátai
Írásbeli felelet (röpdolgozat)	Egy kisebb tananyag, anyagrészeszámonkérése	Tanóránként	Tanóránként maximum 15-20 percen	Felelet értékű	
Tudáspróba, dolgozat, felmérés	Egy-egy tananyag számonkérése	Egy témakör lezárásakor	Maximum 45 perc	Felelet értékű	Egy nap maximum kettő tantárgyból előre jelezve /Házirend/
Témazáró /szummatív/	Egy-két témakör, tananyag lezárásakor	Tantárgyanként változó, évente kb. 3-4 alkalommal	Maximum 45 perc	Súlyozottan számít	Egy nap maximum egy témazáró – megfelelő időben előre jelezve /Házirend/
Év végi felmérés	Az éves tananyag számonkérése	Év végén	45- 60 perc	Szaktárgyanként meghatározva	

Az egyes tantárgyak értékelésének speciális elvei

A központi és a helyi tantervek követelményrendszere jelentik az értékelésben a viszonyítási alapot. Érdemjegyet adni csak azoknak a tananyagelemeknek a tudására lehet, amelyekre a követelmények vonatkoznak (tehát csak a kötelező tananyag elsajátításának mértékét és milyenségét lehet osztályzatokkal rögzíteni).

Az értékelés szabályai

- a felelet témáját ajánlott jelölni
- a tanuló többletmunkáját ajánlott figyelembe venni
- a készségi tantárgyakból a tantervi követelményeknek megfelelő értékelés legyen
- a helytelen viselkedés miatt elégtelen osztályzat nem adható
- a feladatlap, ellenőrző témazáró dolgozat csak abban az esetben értékelhető érdemjeggyel, ha a tanuló visszakapja azt
- a dolgozatokat tanév végéig meg kell őrizni
- az osztálykönyv és az ellenőrző bejegyzésének azonosnak kell lennie
- értékeljük a tanuló sikeres és sikertelen munkáját egyaránt
- az értékelés ne átlagszámítással történjen, a tanuló fejlődését tükrözze
- a helyesírási hibákat minden esetben ki kell javítani, de a szaktárgyi jegybe nem kell beleszámítani
- egy nap kettőnél több témazáró dolgozatra ne kerüljön sor
- A tanuló szóbeli feleletét kiválthatja az írásbeli felelet (pl. szódolgozat)

8. Sajátos nevelési igényű tanulók integrációja

Az integrált oktatás lényegéből adódóan, optimális gyereklétszám (14 - 25 fő) mellett, osztályonként általában 1-2 sajátos nevelési szükségletű diák tanul ép - sokszor kiemelkedően tehetséges - tanulótársával együtt.

Tudatos integrálásról akkor beszélhetünk, ha:

- a sérülés tényével, mértékével, a fejlesztés irányával és lehetőségeivel a pedagógusok és a szülő tisztában vannak,
- biztosított a szakember, a gyógypedagógus folyamatos jelenléte, közreműködése, így megvalósul a szakszerű rehabilitáció, rehabilitáció,
- az integrált tanuló fejlődése objektíven, meghatározott időnként ellenőrizhető.
- Az iskola dokumentumai tartalmazzák az integrációval kapcsolatos feladatokat, elveket, tartalmakat.

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésekor az iskola pedagógiai programja, helyi tanterve összeállítása során figyelembe vette a közoktatási törvény, a NAT és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelveiben foglaltakat.

Kiemelt cél az integrált nevelés során, hogy:

- A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése a számukra megfelelő tartalmak közvetítése által valósuljon meg, segítse a sérült tanulók önállóságának fejlesztését, a társadalomba való mind teljesebb beilleszkedését.
- Az iskola fejlesztési követelményei igazodjanak a fejlődés lehetséges üteméhez.
- Valósuljanak meg, illetve váljanak az iskola pedagógiai programjának, tanítási gyakorlatának tartalmi elemévé a rehabilitációs célú fejlesztő terápiák.

- A sajátos nevelési igényű tanulókat a nevelés, oktatás, fejlesztés tartalma ne terhelje túl, az alkalmazott módszerek egyéni lehetőségeikkel összhangban legyenek.

A sikeres együttnevelés érdekében:

- A sajátos nevelési igényű tanulók számára biztosítani szükséges a speciális tantervet, tankönyveket, tanulási segédleteket, speciális gyógyászati, életvitelt segítő technikai eszközöket.
- Szükséges figyelmet fordítani a szülők szemléletének alakítására, az elfogadó attitűd kialakítására.
- Kiemelt figyelmet kell fordítani a diákok érzékenyítésére, a segítő, támogató, elfogadó szemlélet kialakítására.
- Elengedhetetlen a pedagógusok szemléletének alakítása (elfogadás, tolerancia, empátia), módszertani felkészítése továbbképzések segítségével.

A pedagógus az integrált nevelés, oktatás során

- A tananyag tartalmak meghatározásánál, a tananyag feldolgozásánál, a szabadidő-tevékenységek kezdeményezésében figyelembe veszi a sajátos nevelési igényű tanulók sajátos jellemzőit.
- A tanórai foglalkozások során épít a szakértői véleményekben foglaltakra.
- Egyéni fejlesztési tervet készít, egyéni haladási ütemet biztosít a sajátos nevelési igényű tanulók számára.
- A tanulásszervezés során igazodik az egyéni sajátosságokhoz, differenciált munkaformákat alkalmaz.
- Igazodik az eltérő képességekhez, viselkedésekhez.
- Együttműködik a segítő szakemberekkel, a gyógypedagógus javaslatait beépíti a tanítási folyamatba.

A sérülésből adódó hátrányok kompenzálása, a rehabilitáció, rehabilitáció biztosítása érdekében a sajátos nevelési igényű tanulók - a köznevelési törvényben foglaltaknak megfelelően - sérülésüktől függően, a szakértői véleményben foglaltak figyelembevételével - rehabilitációs célú fejlesztő terápián vesznek részt.

A felső tagozatos és a gimnáziumban tanuló SNI diákok tantárgyi támogatását – élve a közoktatási törvény nyújtotta lehetőséggel – tantárgyi rehabilitációs órák segítik.

A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenységek célja

- a sajátos nevelési igényű tanulók sérült funkcióinak helyre- állítása, újak kialakítása.
- A meglévő funkciók bevonása a hiányok pótlása érdekében, illetve a különféle funkciók egyensúlyának kialakítása.
- A szükséges speciális eszközök elfogadtatása, használatuk megtanítása.

A rehabilitációs fejlesztést az adott sérülésnek megfelelő végzettségű gyógypedagógus végzi. A pedagógusok – a differenciált óravezetés mellett – szaktantárgyi fejlesztő/rehabilitáló foglalkozásokkal is segítik a sérülésből adódó hátrányok kompenzálását.

Kiemelten fontos a pedagógusok, gyógypedagógusok munkájának összehangolása az optimális fejlesztés megvalósítása érdekében.

A gyógypedagógiai rehabilitáció megvalósulhat osztálytermi keretek között, illetve egyéni vagy kiscsoportos foglalkozás formájában.

A gyógypedagógus az integrált nevelés, oktatás során

- Együttműködik a pedagógusokkal, segíti a pedagógiai diagnózist, a szakértői vélemény értelmezését.

- Segíti a sajátos nevelési igényű tanulók egyéni igényeihez igazodó optimális környezet kialakítását.
- Segítséget nyújt a speciális segédeszközök kiválasztásában, beszerzésében.
- Figyelemmel kíséri a sajátos nevelési igényű tanulók haladását, javaslatot tesz a fejlesztés irányára.
- Egyéni fejlesztési terv alapján terápiás fejlesztő tevékenységeket végcz.
- Együttműködik a pedagógusokkal, a tantestülettel.
- Kapcsolatot tart a szülőkkel.

Kiemelkedően fontosak a háttérképességek fejlesztését célzó mozgásterápiák.

Enyhén értelmi fogyatékos tanulók

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók fejlődése igen eltérő. A kifejtett alapelveken túl együttnevelésükhöz szükséges a megfelelő gyógypedagógus foglalkoztatása, a speciális tanterv, tankönyvek használata.

Az iskola helyi tanterve részletesen tartalmazza – évfolyamokra lebontva - az enyhén értelmi fogyatékos tanulóakra vonatkozó fejlesztési feladatokat, tartalmakat, követelményeket.

A beszéd fogyatékos és a pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók

A beszéd fogyatékos és a súlyos tanulási, beilleszkedési, magatartás, figyelem és a részképesség zavarral küzdő tanulók esetében nem, vagy nehezen határozhatók meg egységes jellemző jegyek, tünetek.

A megfogalmazott elvek az egyéni sajátosságok, lehetőségek tükrében értelmezendők.

A magatartás és figyelemzavarral küzdő tanulók esetében törekedni célszerű:

- Egyénhez igazított követelmények, elvárások megfogalmazására.
- Egyéni lehetőségekhez igazított következetes szokásrend kialakítására.
- Egyéni lehetőségekhez, szükségletekhez igazodó tanulási környezet kialakítására.
- A szabályok kialakítására, azok belsővé válásának segítésére.
- A belátásra épülő nevelési helyzetek megteremtésére, rcsztoratív technikák alkalmazására.
- A tanuló viselkedéséhez igazított, a pozitívumokat kiemelő visszajelzések alkalmazására.
- Az önmagához mért fejlődés segítésére gyakori pozitív visszajelzésekkel.
- A művészetekben rejlő lehetőségek tudatos felhasználására. •A tanuló optimális helyének megválasztására
- Együttműködésre a kortárs csoporttal, a családdal. •Együttműködésre a segítő szakemberekkel, szervezetekkel.

A részképesség zavarral (diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia) küzdő tanulók fejlesztésének elvei:

- A tanulók fejlesztése gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus közreműködését igényli.
- A tanulók fejlesztése differenciáltan, egyéni haladási ütemben, egyéni fejlesztési elv alapján történik.
- Diszlexia, diszgráfia esetén szükséges a lassított tempójú, egyéni sajátosságokhoz igazított olvasás, írás tanítás lehetőségének biztosítása, az olvasás, írás készségének folyamatos gondozása, fejlesztése.
- Kompenzáló technikák kialakítása és alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során.
- Szükség esetén speciális eszközök (auditív eszközök, gépi írás, szövegszerkesztő, helycsírás ellenőrző programok) használatának biztosítása.
- Diszkalkulia esetén kiemelten szükséges az észlelés, érzékelés, emlékezet, gondolkodás összehangolt fejlesztése, a térrel való kapcsolatok fejlesztése, a szerialitás erősítése.
- A tanulási helyzetek során a tapasztalás, a manipuláció, a matematikai eszközök használatának előtérbe helyezése szükséges.

- Egyéni szükségletekhez igazított gyakorlási lehetőség biztosítása.
- Szakértői vélemény alapján az értékelés alóli felmentés alkalmazása lehetséges.

Autisztikus tanulók

Az autizmussal élő tanulókra jellemző a társas kapcsolatok a kommunikáció, és bizonyos gondolkodási képességek illetve sémák minőségi károsodása, amely jellegzetes viselkedési tünetekben nyilvánul meg. Jellemző a kölcsönösséget igénylő társas viselkedési készségek területén tapasztalható zavar, károsodott verbális és főként nonverbális kommunikáció, a rugalmas viselkedés képességének alacsony foka vagy hiánya, a mentalizáció sérülése. A tüneteket tekintve az autista tanulók között igen nagy különbségek mutatkoznak, így nehezen határozhatóak meg egységes jellemző jegyek.

A megfogalmazott elvek az egyéni sajátosságok, lehetőségek tükrében értelmezendők. Az autistatanulók fejlesztésnek alapelvei:

- Cél az egyéni képességek, lehetőségek szintjén elérhető legmagasabb fokú szociális adaptáció.
- A szociális, kommunikációs, gondolkodási készségek speciális módszerekkel történő kompenzálása. A meglévő készségek folyamatos fejlesztése.
- A hiányzó készségeket pótló, helyettesítő készségek folyamatos fejlesztése.
- A tananyag speciális módszerekkel történő átadása.
- A gondolkodás rugalmatlansága miatt szükséges az elsajátított ismeretek folyamatos alkalmazása, az ismeretek általánosításának, új helyzetekben való használatának tanítása.
- A túlterhelés elkerülése érdekében szükséges az információk szűrése.
- Az egyenetlen fejlődésből adódóan a hiányzó vagy elmaradó készségek spontán fejlődésére nem lehet építeni, a hiányzó alapozó funkciót be kell illeszteni az új funkció fejlesztésébe.
- Szükséges a segédeszközökkel berendezett környezet, eszköztár, vizuálisan segített kommunikációs rendszer kialakítása.
- Speciális, egyéni motivációs rendszer kialakítása is szükséges lehet.

Az integrált nevelés és oktatás hatékonysága

- A helyi tantervben feltüntetett – integrált tanulókra vonatkozó – követelmények olérésének vizsgálata.
- A Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői Bizottság szakembereinek megfigyelései az integrált nevelés hatékonyságáról.
- Az integrált tanulók fejlődésének objektív, meghatározott időnkénti mérése, gyógypedagógusok segítségével.
- A sajátos nevelési igényű tanulók szocializálódása, környezetükbe való beilleszkedésüknek vizsgálata.
- Az ép gyerekek toleranciájának, empátikus készségének folyamatos megfigyelése.

Gyermek és ifjúságvédelem, szociális hátrányok enyhítése

Hátrányos helyzetet jelenthet a családok anyagi helyzete, a munkanélküliség, az ingerszegény környezet, a családok szerkezetében bekövetkező változások (válás, új kapcsolat), és esetenként a nem megfelelő nevelési eljárások alkalmazása, a családon belüli agresszió.

Fontos, hogy a pedagógusok, a gyermekvédelemmel foglalkozó szakemberek tudomást szerezzenek a hátrányos helyzet meglétéről, okairól. Ebben segít például a beszélgető-kör, osztályidő, ahol az őszinte, elfogadó légkör lehetőséget nyújt az egyéni problémák, helyzetek megfogalmazására. Kiemelt szerep hárul az osztályfőnökökre, kiknek feladata az osztályban tanító valamennyi kolléga tájékoztatása, bevonása az adott probléma kezelésébe. Egyéni

helyzetek mérlegelése után érdemes a társak bevonása is, amennyiben az nem sért személyiségi jogokat, és a társak, a közösség tud segíteni a fennálló probléma kezelésében.

A hátrányos helyzetű tanulók esetében kiemelten fontos a szülői házzal való kapcsolattartás, az elfogadó, bizalomra építő együttműködés kialakítása, fenntartása, a közös feladatok, teendők megfogalmazása. Erre alkalmat nyújtanak a szülői beszélgetések, a szülőkkel közös iskolai programok. E mellett szükséges lehet különböző támogató lépések, szolgáltatások biztosítása, amelyek csökkentik a meglévő hátrányaikat, javítják a hátrányos helyzetű tanulók iskolai sikerességét. Az egész napos nevelés, oktatás segíti a szociális hátrányok leküzdését, lehetőséget teremt az esélyegyenlőség megvalósítására. A minden tanulónak egységesen nyújtott egész napos iskolai szolgáltatásokból nem maradnak ki azok a gyermekek sem, akik egyébként, társadalmi helyzetükből adódóan nem jutnának hozzá a tanórán kívüli programokhoz. Az egész napos iskolában tágulnak a terek, a tanulás mellett a szocializáció, a közösségi nevelés, a kulturális, művészeti, sport és egyéb szabadidős tevékenységek is megjelennek, biztosítva minden tanuló számára az egyenlő hozzáférést.

Anyagi nehézségek esetén fontos az étkezési támogatás, tankönyvtámogatás, alapítványi támogatások biztosítása. Segítséget jelent a gyermekvédelemmel kapcsolatos jogszabályok figyelemmel követése és a szülők informálása a különböző támogatási lehetőségekről.

Családi helyzetből adódó hátrányok esetén szükség lehet családsegítő szakemberek, pszichológusok, szociális munkások bevonására. Fontos az együttműködés megvalósítása a szülők, az osztályfőnökök, pedagógusok, a gyermekvédelmi felelős, a Családsegítő Szolgálat, Pedagógiai Szakszolgálat valamint a segítő szakemberek között.

Konkrét teendők

- A veszélyeztetett, hátrányos helyzetű diákok felderítése, figyelemmel kísérése.
- Állandó kapcsolat biztosítása a szülői (gondozói) házzal (fogadóórák, nyílt napok, családlátogatások).
- Szakemberek segítségével esetszbeszélések, probléma feltárás, stratégia kidolgozása.
- Veszélyeztetett gyerekekkel kapcsolatos intézkedések a megbízott gyermekvédelmi felelős segítségével.
- Kapcsolattartás hivatalos szervekkel (Családsegítő, Pedagógiai Szakszolgálat, iskolaorvos).
- A szociális hátrányok enyhítése alapítványi, illetve pályázatokon nyert támogatások felhasználásával.
- Gyerekek segítői szándékainak és lehetőségeinek felhasználása.
- Nevelési és oktatási helyzetek során egyéni körülményeikhez való alkalmazkodás.

Az iskola az egész napos nevelésből adódóan nagy súlyt fektet a gyerekek szabadidejének tartalmas megszervezésére (művészeti, kézműves tevékenységek, sport- és játékfoglalkozások, szakkörök, iskolán kívüli programok: színház, mozi, múzeum stb.... látogatások). A szülőkkel való egyeztetés alapján, igény szerint biztosítja:

- a szükséges ügyelet ellátását,
- az iskolai étkezés lehetőségét, az egészségügyi ellátást (vizsgálatok, szűrések, aktuális oltások),
- erdei iskola szervezését,
- nyári tábor működtetését,
- úszásoktatás és egyéb sportfoglalkozások megszervezését.

9. Külső kapcsolatok, együttműködés

Pedagógusaink rendszeresen tartanak bemutató foglalkozásokat, tájékoztató előadásokat hazai és külföldi érdeklődőknek egyaránt.

Több, a program pedagógiai elveit kifejtő cikk jelent meg a személyiségközpontú nevelésről, a cselekvéses tanulásról, az integrált oktatásról, a differenciált tanulásszervezésről és az egyénre szabott értékelés gyakorlatáról.

Szoros, együttműködő a kapcsolat a Debreceni Hittudományi Egyetem és a Debreceni Egyetem Gyermeknevelési s Felnőttképzési karával.

A negyedévi rendszerességgel tartott szakmai nyílt napokon hospitálásra, konzultációra biztosít lehetőséget.

A szakmai nap felépítése:

- 8.00-8.45 tájékoztató a programról,
- 9.00-10.30 bemutató foglalkozások,
- 10.30-11.00 beszélgetés a foglalkozást tartó pedagógussal,
- 11.00-12.00 közös beszélgetés, konzultáció.

Együttműködés a szülőkkel

Az iskola feladata, hogy a szülők és a pedagógusok egymás feladatait átlátva és elfogadva, közösen, együtt neveljék a gyerekeket.

A beiskolázás során a program vezetője tájékoztatja a szülőket a program működéséről, arról, hogy mire fordítja a szabadon tervezhető óráit, és a nem kötelező órakeretét. A szabadon tervezhető és a nem kötelező tanórák számát és tartalmát a tanterv tartalmazza. Ezek az órák szükségessé ahhoz, hogy az iskola pedagógiai céljai érvényesüljenek.

A szülőket a program tanítói, tanárai a tanév végén értesítik, tájékoztatják arról, hogy a következő tanévben milyen eszközökre, tankönyvekre, oktatást segítő kiadványokra lesz szükség, és ezek közül mit biztosít az iskola, és mi hárul a szülőkre.

Az iskola nyitott iskola, a szülők előtt nyitottak az ajtók, aktív részesei lehetnek az iskolai életnek. A nyílt napokon - havi rendszerességgel- tanulás közben figyelhetik meg gyermeküket. Kérdéseikkel, problémáikkal bármikor megkereshetik a tanítókat, szaktanárokat illetve az osztályfőnököket, patronusokat. Ennek szervezett kereteit a fogadóórák biztosítják.

A program pedagógusai évenként több alkalommal szerveznek "szülői beszélgetéseket", ahol az osztályt, vagy egy korosztályt érintő kérdéseket tudnak közösen megbeszélni.

A szülők és a pedagógusok közti napi szintű kapcsolattartás érdekében valamennyi osztály online szülői levelezőlistát működtet.

A félévi értékelés után minden szülőnek módjában áll gyermeke aktuális helyzetéről, tanulási eredményéről konzultálni. A tanév végi értékelések, bizonyítványosztás után családi beszélgetést tartanak a pedagógusok, amelyen a tanulókkal, a szülőkkel együtt beszélnek meg a tanév tapasztalatait, az egyes tanulók fejlődését.

Együttműködés a pedagógusok között

Nagyon fontos, hogy a tantestület minden tagja érezze, hogy számíthat kollégái segítségére. Ehhez a szociális azonban nagyfokú bizalom szükséges. Minden tanítónak, tanárnak éreznie kell, hogy kollégája segítőkész, együttműködő szándékkal lép be a terembe. Nem az ellenőrzés, a hiba keresése, hanem a közös gondolkodás, az aktuális helyzetek optimális megoldása a cél.

Az egyéni bánásmód megvalósítása, a differenciáló tanulásirányítási módszerek alkalmazása nem könnyű feladat. Eleinte komoly segítséget jelent egy kolléga jelenléte, segítése, építő jellegű észrevétele, tanácsa. Fontos, hogy a felmerülő problémákat, nehézségeket ne kelljen takargatni, bátran lehessen segítséget kérni bármely kollégától.

Az iskola hagyományos rendezvényei, programjai a következők:

- Évnyitó kirándulások évfolyamonként (augusztus. utolsó hete)
- Elsősök ünnepélyes avatása (évnyitó napja)
- Akadályverseny (szeptember)
- „Te szedd”- Környezettudatosság
- évfolyam forradalmi játéka az 1956-os szabadságharc tiszteletére •Bolhapiac (november)
- Nyílt nap az iskola iránt érdeklődő diákok, szülők számára (november)
- Mikulásnap rendezvények
- Karácsonyi vásár
- Adventi gyertyagyújtások
- Karácsony közös ünneplése
- Téli kirándulások,
- Nyílt nap az érdeklődő elsős szülők számára (január)
- Farsangi mulatság
- Leendő első osztályosok ismerkedési napja (március)
- Tavaszi Fesztivál (április)
- Manó Olimpia (május)
- Aszfaltrajz délután (május)
- Színházi előadások rendezése, KI-MIT-TUD (1-1 osztály felkészülésével)
- Erdei iskola (május - június)
- Futóverseny (június)
- Ünnepeles évzáró műsor (utolsó tanítási nap)
- Nyári táborok (június utolsó hete)

Minden hónapban – forgószínpadszerűen - hagyományörző kézműves foglalkozások.

Ahol különféle népi mesterségekkel találkozhatnak a gyerekek, pl.: kosárfonás, nemezelés, agyagozás, üvegfestés, virágkötés, gyertyakészítés, batikolás, fazekasság.

A felsorolt programok nem tartalmazzák az osztályok által szervezett rendezvényeket színház és múzeumlátogatásokat.

Az iskolai programok költségeinek egy részét az Esélytér Intézményfenntartó fedezi. Amennyiben a kiadás a szülőket terheli, szükséges a kiadás elfogadtatása, jóváhagyása a szülői értekezleteken, jegyzőkönyvben rögzítve megtörténik. Ennek híján a programot nem lehet a tanulók számára kötelezővé tenni.

A program pedagógiai munkájáról érkező visszajelzések

- Kölcsönös óralátogatások, hospitálások, az oktatási-nevelési folyamatok megfigyelése, a hatékony tanulásszervezés közös alakítása érdekében.
- Szülői vélemények (kérdőívek) tapasztalatai.
- KAP iskolák, programok látogatása, a látogatók fogadása, tapasztalatok egybevetése.
- Más, egésznapos foglalkoztatást is alkalmazó iskolák tapasztalatainak megismerése, összevetése saját tapasztalatainkkal.
- A Tanulási Képességet Vizsgáló Bizottság szakembereinek véleményezése.

10. A mindennapos testnevelés

A mindennapos testnevelés, testedzés, testmozgás célja annak elősegítése, hogy a könnyű fizikai munka és a hatékony szellemi munkavégzéshez szükséges fizikai szintet minden tanuló elérje, és az oktatás ideje alatt megtartsa (ne essen vissza).

Növelni kell azon tanulók arányát, akiknél az iskolai testnevelés és sport kellő élettani hatást ér el, és testmozgásban gazdagabb életmódot folytassanak, mint jelenleg.

Alsó tagozat

Az alsó tagozatos testnevelésben a tanulók alapvető mozgásmintáinak és mozgáskészségeinek kialakítása, formálása, illetve a szabályozott mozgásvégrehajtás alapjainak az elsajátítása a legfontosabb cél. Az alapkészségek (természetes mozgásformák) mozgásmintáinak megszilárdulása, magabiztos végrehajtásuk kialakulása kiemelkedően fontos ebben az időszakban, mivel ezek jelentik a hatékony és gyors mozgástanulást, továbbá a bonyolultabb sportági mozgások alapfeltételeit.

1. osztály	2. osztály	3. osztály	4. osztály
Előkészítő és preventív mozgásformák 10 óra + folyamatos	Előkészítő és preventív mozgásformák 10 óra + folyamatos	Előkészítő és preventív mozgásformák 10 óra	Előkészítő és preventív mozgásformák 10 óra
Hely- és helyzetváltoztató természetes mozgásformák 38 óra	Hely- és helyzetváltoztató természetes mozgásformák 38 óra	Hely- és helyzetváltoztató természetes mozgásformák 27 óra	Hely- és helyzetváltoztató természetes mozgásformák 27 óra
Manipulatív természetes mozgásformák 27óra	Manipulatív természetes mozgásformák 27óra	Manipulatív természetes mozgásformák 35óra	Manipulatív természetes mozgásformák 35óra
Természetes mozgásformák a torna és tánc jellegű feladatmegoldásokban 15 óra	Természetes mozgásformák a torna és tánc jellegű feladatmegoldásokban 15 óra	Természetes mozgásformák a torna és tánc jellegű feladatmegoldásokban 15 óra	Természetes mozgásformák a torna és tánc jellegű feladatmegoldásokban 15 óra
Természetes mozgásformák az atlétika jellegű feladatmegoldásokban 20 óra	Természetes mozgásformák az atlétika jellegű feladatmegoldásokban 20 óra	Természetes mozgásformák az atlétika jellegű feladatmegoldásokban 20 óra	Természetes mozgásformák az atlétika jellegű feladatmegoldásokban 20 óra
Természetes mozgásformák a sportjátékok alaptechnikai és taktikai feladatmegoldásaiban 15 óra	Természetes mozgásformák a sportjátékok alaptechnikai és taktikai feladatmegoldásaiban 15 óra	Természetes mozgásformák a sportjátékok alaptechnikai és taktikai feladatmegoldásaiban 15 óra	Természetes mozgásformák a sportjátékok alaptechnikai és taktikai feladatmegoldásaiban 15 +18 óra
Természetes mozgásformák az önvédelmi és a küzdő jellegű feladatmegoldásokban 15 óra	Természetes mozgásformák az önvédelmi és a küzdő jellegű feladatmegoldásokban 15 óra	Természetes mozgásformák az önvédelmi és a küzdő jellegű feladatmegoldásokban 7 óra	Természetes mozgásformák az önvédelmi és a küzdő jellegű feladatmegoldásokban 7 óra
Természetes mozgásformák az alternatív és szabadidős mozgásrendszerekben	Természetes mozgásformák az alternatív és szabadidős mozgásrendszerekben	Természetes mozgásformák az alternatív és szabadidős mozgásrendszerekben	Természetes mozgásformák az alternatív és szabadidős mozgásrendszerekben

22+18 óra	22+18 óra	30+18 óra	12+18 óra
Összesen: 180 óra	Összesen: 180 óra	Összesen: 180 óra	Összesen: 180 óra

Felső tagozat

A felső tagozaton a tanulók a mozgástanulás magasabb szintjére lépnek. Az alapokat az 1–4. évfolyamon megvalósuló céltudatos fejlesztési folyamat biztosítja. Erre építve valósul meg 5. évfolyamtól az életkori sajátosságokat és a szenzitív időszakokat szem előtt tartó, komplex készség- és képességfejlesztés.

5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
Természetes és nem term. mozgásformák: 18 óra	Természetes és nem term. mozgásformák: 18 óra	Természetes és nem term. mozgásformák: 17 óra	Természetes és nem term. mozgásformák: 14 óra
Sportjátékok: 52 óra	Sportjátékok: 70 óra	Sportjátékok: 25 óra	Sportjátékok: 31 óra
Atlétikai jellegű feladatok: 29 óra	Atlétikai jellegű feladatok: 20 óra	Atlétikai jellegű feladatok: 30 óra	Atlétikai jellegű feladatok: 28 óra
Torna jellegű feladatok: 20 óra	Torna jellegű feladatok: 29 óra	Torna jellegű feladatok: 16 óra	Torna jellegű feladatok: 18 óra
Alternatív környezetben üzhető sportok: 23 óra	Alternatív környezetben üzhető sportok: 23 óra	Alternatív környezetben üzhető sportok: 10 óra	Alternatív környezetben üzhető sportok: 17 óra
Önvédelmi és küzdősportok: 38 óra	Önvédelmi és küzdősportok: 20 óra	Önvédelmi és küzdősportok: 10 óra	Képességfejlesztés: 28 óra
Képességfejlesztés: 27 óra	Képességfejlesztés: 37 óra	Képességfejlesztés: 18 óra	Fizikai Állapot felmérés: 5 óra
Fizikai Állapot felmérés: 5 óra	Fizikai Állapot felmérés: 5 óra	Fizikai Állapot felmérés: 5 óra	
Összesen: 180 óra	Összesen: 180 óra	Összesen: 108 óra	Összesen: 108 óra

11. A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai

A pedagógiai program lehetőséget biztosít a gyerek személyiségének széleskörű kibontakoztatására.

Ezt segítik a kötelező tantárgyakon felül választható tárgyak, foglalkozások, melyek segítségével még több ismerethez jutnak, ezzel fejlesztve készségeiket, képességeiket.

Alsó tagozaton választhat

- Tehetséggondozás, fejlesztés
- Versenyekre való felkészítés
- Sportkörök /foci-suli, aerobik/
- Szakkörök: művészeti, informatika, nyelvi, alprogrami foglalkozások
- Irodalmi színpadi- és bábtevékenység

Felső tagozaton választható

- Tehetséggondozás, fejlesztő foglalkozások
- Felvételi előkészítő
- Sportkör /foci-suli kézilabda-női, asztalitenisz, röplabda/
- Szakkörök: művészeti, informatika, nyelvi, alprogrami foglalkozások
- Irodalmi, énekkari tevékenység 5-8. o.

Intézményünk személyi feltételei és az évfolyamonkénti tanulócsoportok száma nem teszi lehetővé a szabad pedagógusválasztást az első évfolyam indításakor és utána sem.

A tanulók viszont szabadon dönthetnek arról, hogy melyik foglalkozáson, szakkörben, tehetséggondozó körben vesznek részt.

A tanítók, tanárok minden tanév elején hirdetik meg a választható tárgyak, foglalkozások nevét, idejét, melyre a tanulók írásban jelentkezhetnek szülői engedéllyel. 6.7. Projektoktatás

12. Projektoktatás

A *tanulókkal* való élményszerű foglalkozás új feladatok, új helyzetek elé állítja pedagógusainkat.

A *projektoktatás* egy új oktatási stratégia, mely kiválóan alkalmas a *tanulás tanulására* és ezáltal az élethosszig tartó tanulás megalapozására

Feladataink, melyeket meg kell valósítanunk

- A tudományosan igazolt alapvető ismeretek elsajátíttatását, a tanulás szervezését;
- Az együttműködésre, kooperációra való képességet;
- A kritikai gondolkodás képességét;
- Az egy életen át tartó tanulásra való előkészítést, a megújuló tudás szükségességének megértését.

A projektoktatás területei

- környezettel kapcsolatos tananyagtartalom közvetítésére /széles tantárgyi koncentrációt feltételez/
- valós élet problémáit feldolgozó projekt
- gyakorlati *élettel kapcsolatos ismerettartalom feldolgozása*

A projekt módszer használatával tanulóink eredményesebbek, a csoportok tagjainak teljesítménye jobb, a diákok motiváltabbak, a tanulóknak nemcsak a kognitív, hanem az együttműködési képességei is fejlődnek.

A kooperatív oktatási módszer

A kooperatív módszer nagymértékben elősegíti az adott osztályon, közösségen belüli kapcsolatok pozitív irányú alakulását, hozzájárulnak az önértékelés fejlődéséhez, az iskolához való pozitív attitűdök kialakulásához.

Célja: az intellektuális készségek fejlesztése, a szociális készségek fejlesztése, az együttműködési képesség kialakítása.

Alapevei: az egyidejű interakció, az építő egymásrautaltság, az egyéni felelősség, az egyenlő részvétel.

A kooperatív módszer nem nélkülözheti a társak aktív, segítők, támogató részvételét az együttes munka, a kooperatív tanulás keretei között. A tanulók nemcsak a saját munkájukért, hanem a csoport tagjának tanulási eredményeiért is felelősek.

A kooperatív módszerek nagymértékben elősegítik az adott osztályon, közösségen belüli kapcsolatok pozitív irányú alakulását, hozzájárulnak az önértékelés fejlődéséhez, az iskolához való pozitív attitűdök kialakulásához.

Tanulmányutak, kirándulások

Célja: Az elméletben megalapozott ismeretek alkalmazása a gyakorlatban, közvetlen tapasztalatok, élmények szerzése.

Tartalma: A tanulmányi kirándulás olyan ismeretszerzésre és ismeretek alkalmazására ad lehetőséget, amelyek a természeti és társadalmi jelenségek, folyamatok tanulmányozására, vizsgálatára, valamint gyűjtőmunkára irányulnak. Formái: tanulmányi séta, országjárás, tanulmányút, kirándulás. A tanulmányút témájától függően irányulhat kultúrtörténeti emlékhelyek megismerésére vagy szélerőművek, hulladékégetők, biogáz üzem megtekintésére és közvetlen hatásainak megtapasztalására (pl. zaj, szag). Az alkalmazott oktatási módszerek a következők: előzetes felkészülés, tájékoztatás, tájékozódás, szemléltetés, magyarázat.

Előnye: Személyes megfigyelés, tapasztalat-, és élményszerzés. Segít megszüntetni az emberekben lévő bizonytalanságot, bizalmatlanságot a kevésbé ismert fejlesztésekkel, technológiákkal és hatásokkal szemben. A kirándulás vonzóbb, mint egy több órás előadás.

A szimuláció, a szerepjáték és a játék

A szimuláció, a szerepjáték és a játék olyan oktatási módszerek, amelyek alkalmazásával a tanulók közvetlen tapasztalati úton gyakorolnak olyan tevékenységeket, amelyek a valóságos élet leegyszerűsített szabályai, eseményei, jelenségei.

Célja: a szabályok, normák ismerete, elfogadása, a tevékenységek (szerepek, valós helyzetek) gyakoroltatásával.

Struktúrája

- a háttérrel leíró forgatókönyv,
- a különféle érdekeket megvalósító szerepek,
- az egyének által követendő lépések,
- a valós helyzetet tükröző adatok,
- lehetőség a döntések következményeiről való meggyőződésnek.

A szerepjáték élet közele, élményszerű, hosszú távú tudást biztosít a mindennapi életben való eligazodáshoz. Maga a játék erősen motiváló, feszültséget oldó, a szabályok, normák elfogadását elősegítő módszer.

A házi feladat helyett gyakorlás

A házi feladat helyett gyakorlás a tanuló önálló tevékenységét feltételező módszer. Az iskolai gyakorlás, tudás elmélyítését, szolgálják. A gyakorlás eredményességének kritériumai megegyeznek az eredményes pedagógiai munka alapvető feltételeivel, nevezetesen világos feladat megjelölés, a tanulók számára megoldandó és megoldható legyen, a tanári ellenőrzés, értékelés rendszeres, a hibák korrigálhatók legyenek.

Összefoglalva: A hatékony tanulást elősegítő módszerek kivétel nélkül feladat-, illetve tevékenység orientáltak. Alkalmazásuk jelentős mértékben növeli a tanulói aktivitást, a

tanulók önállóságát; szabadságot, választási lehetőségeket biztosít a tanulási folyamat megismerési és kivitelezési folyamatában; minden esetben feltételezi a tanulói produktum bemutatását, értékelését; lehetővé teszi a bemutatott produktum korrekcióját; egyúttal motivál a minőségibb munkára, s hozzájárul a tanulók személyiségfejlődéséhez.

13. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Az iskolában minden tanulónak esélyt adunk a szociokulturális hátrányok leküzdéséhez, a hatékony felzárkóztató munka segítségével.

Különböző területeken jelentkező hátrányaikat kívántuk csökkenteni és ezzel elősegítve tanulóinknak majdani társadalmi beilleszkedését:

- Feladatunk a gyerekek szociális biztonságának a megteremtése, személyes érdekeltégüknek a felkeltése.
- Ismerjük meg a tanulók egymás kultúráját, a másságot.
- A taníthatóság biztosítása, hogy szociális gondok (étkezés, taneszközök hiánya, ruhátlanság) ne akadályozzák a gyerekeket tanulmányaikban.
- A rászoruló gyerekeket hatékony felzárkóztató munkával segítjük.

A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló pedagógiai tevékenységek

Iskolánk pedagógiai munkáján belül elsősorban az alábbi tevékenységek szolgálják a gyermekek esélyegyenlőségének biztosítását, megvalósítását:

- a felzárkóztató foglalkozások,
- a tehetséggondozó foglalkozások,
- az indulási hátrányok csökkentése,
- a differenciált oktatás és képességfejlesztés,
- a pályaválasztás segítése,
- a személyes, egyéni tanácsadás (tanulónak, szülőnek),
- egészségvédő és mentálhigiénés programok szervezése,
- a családi életre történő nevelés,
- az iskolai étkezési lehetőségek biztosítása /lehetőleg háromszori/
- az egészségügyi szűrővizsgálatok,
- a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok),
- a szülőkkel való együttműködés,
- tájékoztatás a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról.

14. Az iskola környezeti nevelési tevékenységének kiemelt feladatai

- a tanulóknak a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel elősegítése; a természetet, az embert, az épített és a társadalmi környezetet tisztelő szokásrendszer megalapozása;
- tanulóinknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük azokat a környezet megővéséhez szükséges képességeket és készségeket, amelyek a természeti és a társadalmi környezet zavartalan működését elő segíthetik;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten - a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások keretében - foglalkoznak a környezet megővésének szempontjából legfontosabb ismeretekkel:
 - a környezet fogalmával,

- a földi rendszer egységével,
- a környezetszennyezés formáival és hatásaival,
- a környezetvédelem lehetőségeivel,
- lakóhelyünk természeti értékeivel,
- lakóhelyünk környezetvédelmi feladataival kapcsolatosan.

A környezeti nevelés az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozás feladata.

Az iskolai környezeti nevelést elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják

- az ötödik-nyolcadik évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott ismeretek;
- a környezeti nevelést szolgáló tanórán kívüli foglalkozások:
 - minden évben a "Gyermekhét" projekt keretén belül a „Madarak és fák napja alkalmából” környezetvédelemmel kapcsolatos játékos vetélkedővel, akadályversennyel,
 - a Víz világnapja alkalmából rajzversenyen való részvétel;
 - a szárazelemgyűjtés megszervezése az iskolában.

A környezeti nevelés célja

- a helyi környezeti problémák megismertetése, megoldása
- a helyi környezeti értékek megismertetése és aktív megóvása (környezetvédelem)
- az ismeretközvetítésen keresztül aktív állampolgárrá nevelés
- szemléletformálás, környezettudatos gondolkodás kialakítása
- a fenntartható fejlődés előmozdítása

A környezeti nevelés megjelenése a tananyagban

A környezeti nevelés elsősorban az iskolai tananyag (minden tantárgy) szerves részét kell, hogy képezze, de támaszkodni kívánunk a tanórán kívül adódó lehetőségekre is.

A tanórán kívüli tevékenységek, melyek a környezeti nevelést segítik, a következők

- tanulmányi és osztálykirándulások (az anyagi lehetőségek függvényében)
- szakkörök
- táborok (pályázati lehetőség)
- akciók, szervezett tevékenységek (pl. iskolai körlet takarítása, hulladékgyűjtés)
- pályázatok, vagy saját erőforrásból (fásítás, parkosítás)

A környezeti nevelés megvalósításának színtere

- kötelező tanórai tantárgyak: biológia, fizika, kémia, osztályfőnöki óra, természetismeret, földrajz, rajz, történelem, magyar nyelv
- család, szülők bevonása a nevelési munkába– partnerkapcsolat kiépítése

Az intézmény működésében rejlő környezeti nevelési lehetőségek:

A szavakban átadott tudás mellett nagyobb jelentőséget tulajdonítunk annak, hogy a környezeti nevelés eszméje az egész iskola működését hassa át.

- a globális, a helyi és a személyes jövőkép kialakítása
- természetvédelem
- fenntartható fejlődés
- biológiai sokféleség
- fogyasztási szokások
- fásítás
- szelektív hulladékgyűjtés
- egészséges táplálkozás
- lelki egészség fejlesztése
- az iskola víz- és energiahasználatának csökkentése

- környezetbarát anyagok használata (pl. füzetek, papírtálca helyett mosható tálca, stb.), hulladékcsökkentésre való törekvés
- egészséges életmód
- káros szenvedélyek elleni küzdelem
- saját település értékeinek megőrzése
- saját település gondjainak megismerése
- a környezetvédelem családi lehetőségei
- anyag- és eszköztakarékosság
- reklámok minősítése

Az iskolai környezet alakításának hagyományai

Az iskolai környezet esztétikus alakítása az ízlés nevelés nélkülözhetetlen része. A gyerekeknek meg kell küzdeni azokkal a rossz hatásokkal, beidegződésekkel, amelyeket esetleg a korábbi környezetükből hoztak: azokkal a negatív hatásokkal, amelyek az embert nap, mint nap érik. Az iskolai környezet igényes alakításával el kell érni, hogy példa legyen ez a világ a tanulók számára, ezáltal a negatív környezeti hatások veszítsenek erejükből. Az iskola szűkebb és tágabb világa harmóniát mutatva alakuljon.

Osztálytermeink képe - igazodva a tanulók életkori sajátosságaihoz - egészségügyi és esztétikai szempontból egyaránt megfelelő berendezési tárgyakkal illeszkedik az iskola egészéhez. Dekorációink anyagukban és tartalmukban a tárgyak, az iskolai élet, a gyerekeket érdeklő és a bennünket körülvevő világ sajátosságait, értékeit közvetítik. A természeti és a mesterséges környezet formái kiegészítik egymást.

Az osztálytermek gondozói a szaktanárok, az osztályfőnökök irányításával a gyerekek.

A folyosók egy egységes arculat kialakítását követik. A folyosók falaira elsősorban a tanulók és a tanítók munkái kerülnek.

Az udvar egyre inkább hozzájárul az esztétikus környezet kialakításához. Az udvar rendjének kialakításában a szülőket is bevonjuk. A fák, a bokrok, árnyékot biztosítanak, megóvásuk, pótlásuk folyamatos feladatunk.

A fent leírtak csak a tanulókkal közösen egybekötve valósulhatnak meg.

A védőnő bevonásával családi életre való nevelés és egyéb felvilágosító munka folyik.

15.A tanulók jutalmazásának elvei

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

Azt a tanulót, aki képességihez mérten

- példamutató magatartást tanúsít,
- vagy folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el,
- vagy az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez,
- vagy iskolai, illetve iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb., versenyeken, vetélkedőkön vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt,
- vagy bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez az iskola jutalomban részesítheti.

Az iskolai jutalmazás, fegyelmezés formái

Az iskolában tanév közben elismerésként a következő dicséretek adhatók:

- szaktanári dicséret,
- osztályfőnöki dicséret,
- igazgatói dicséret,

- nevelőtestületi dicséret.

Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók a tanév végén

- szaktárgyi teljesítményért,
- példamutató magatartásért,
- kiemelkedő szorgalomért,
- példamutató magatartásért
- és kiemelkedő szorgalomért dicséretben részesíthetők.

Az egyes tanévek végén, valamint a nyolc éven át kitűnő eredményt elért tanulók oklevelet és könyvjutalmat kapnak, amelyet a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt vehetnek át. Az iskolai szintű versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók osztályfőnöki, vagy kimagasló szereplés esetén tagintézményvezetői dicséretben részesülnek.

Az iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók tagintézményvezetői dicséretben részesülnek.

A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni. A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

Azt a tanulót, aki

- tanulmányi kötelezettségét folyamatosan nem teljesíti,
- vagy a házirend előírásait megszegi,
- vagy igazolatlanul mulaszt,
- vagy bármely módon árt az iskola jó hírnevének, büntetésben lehet részesíteni.

Az iskolai büntetések formái

- szaktanári figyelmeztetés;
- szaktanári intés;
- szaktanári megrovás;
- osztályfőnöki figyelmeztetés;
- osztályfőnöki intés;
- osztályfőnöki megrovás;
- igazgatói figyelmeztetés;
- igazgatói intés;
- igazgatói megrovás,
- tantestületi figyelmeztetés;
- tantestületi intés;
- tantestületi megrovás.

A büntetést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

A jutalmazásoknál figyelembe kell venni a szaktanári magatartási dicséreteket, illetve büntetéseket.

A jutalmazás és büntetés alkalmazásainál – indokolt esetben – nem kell a fokozatok betartásához alkalmazkodni, azonnal magasabb fokozatú jutalmazás és büntetés is adható. A jutalmazások, büntetések minden esetben az ellenőrző mellett az osztálynaplóba is kerüljenek beírása a "megjegyzés v bejegyzés" részbe (akitől és amikor a gyermek azt kapta). Az értékelésre, osztályozásra vonatkozó irányelveket, valamint a jutalmazási és büntetési fokozatokat a tanév elején (ha szükséges, folyamatosan) ismertetni kell a gyermekekkel. A pedagógus kézjegye, aláírása ilyenkor sem maradhat el.

A tanévzáró ünnepélyen dicsérő oklevélben részesülnek azok a tanulók, akik kitűnő vagy jócs tanulmányi eredményt értek el, ugyancsak ez alkalommal kapnak könyvjutalmat az

országos, megyei, területi versenyeken jó helyezést elért diákok. Könyvjutalom jár a kiváló közösségi munkáért is.

Évente lehetőség nyílik több végzős tanulónak a 8 év során tanúsított eredményes, vagy kimagasló teljesítményéért.

Az odaítélés szempontjai:

- tanulmányi munka
- versenyek
- közösségi munka
- sport teljesítmény
- kulturális tevékenység

